

LARSMO KOMMUN – BUDGET 2019 OCH EKONOMIPLAN 2019-2021

Kommunens utvecklingsstrategi uppdaterades år 2015. Planen består av kommunens vision och strategiska målsättningar. De strategiska målsättningarna omfattas av konkreta verksamhetsmål på enhetsnivå som årligen godkänns.

Larsmo – 365 öar livskraft

Vision 2025

Larsmo är en framgångsrik och trivsamt boendekommun i en välmående region

Livskraften och strategiska målsättningar

En planmässig tillväxt, med ett starkt centrum och välutvecklade byar

Befolkning

- Befolkningsutvecklingen är positiv i alla kommundelar
- Befolkningen ökar med 750 personer fram till år 2025

Tomter

- Planläggning av trivsamma bostadsområden i alla kommundelar
- Skärgårdsmiljön och närheten till vatten beaktas vid planläggningen
- Utvecklandet av centrumområdet fortsätter

Bostäder

- Tillräckligt utbud av bostäder och olika boendeformer
- Olika åldersgruppers behov beaktas

Klimatsmart utveckling

Förnybar energi

- Alla fastigheter inom kommunkoncernen uppvärms med förnybar energi 2025
- Rådgivning och information till hushållen så att det ekologiska fotavtrycket minskar enligt Parisöverenskommelsen 2015

Belastning

- Minskning av den diffusa belastningen på vattendragen så att minst 73 % av hushållen är anslutna till det kommunala avloppsnätet 2025
- Ändamålsenliga avloppslösningar på strandområdena

Trafik, boende

- Ökad användning av kollektivtrafik och cykel för arbetsresor
- Förtätning av boendestrukturen
- Alla kommunägda bilar är klimatsmarta år 2025

Effektiv serviceproduktion

Effektivt

- Mångsidiga och kvalitativa
- Lättillgängliga
- Produceras i kommunens egen regi eller som köptjänst

Tillräckligt

- Motsvarar behovet
- Kundorienterade

Innovativt

- Ny teknik för effektivisering av produktionen
- Nya elektroniska serviceformer

Balanserad ekonomi, kompetent och motiverad personal

Ekonomi

- Inkomstskattesatsen inte högre än landets medelnivå
- En stark balanserad ekonomi
- Kommunens byggnader och anläggningar används effektivt

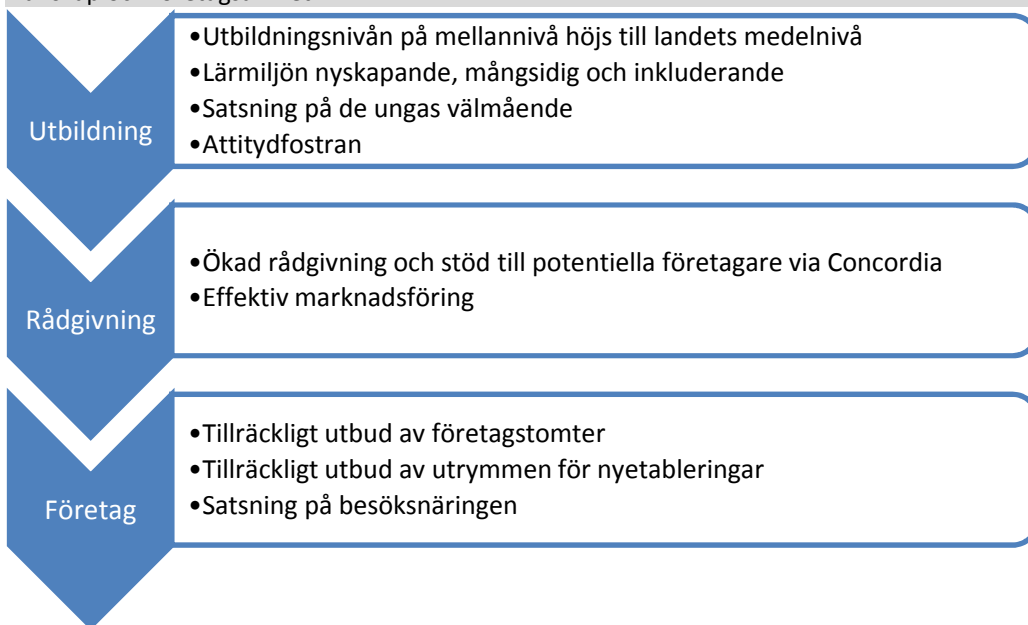
Kompetens

- Extern och intern fortbildning
- Introduktion för nyanställda
- Systematisk rekrytering

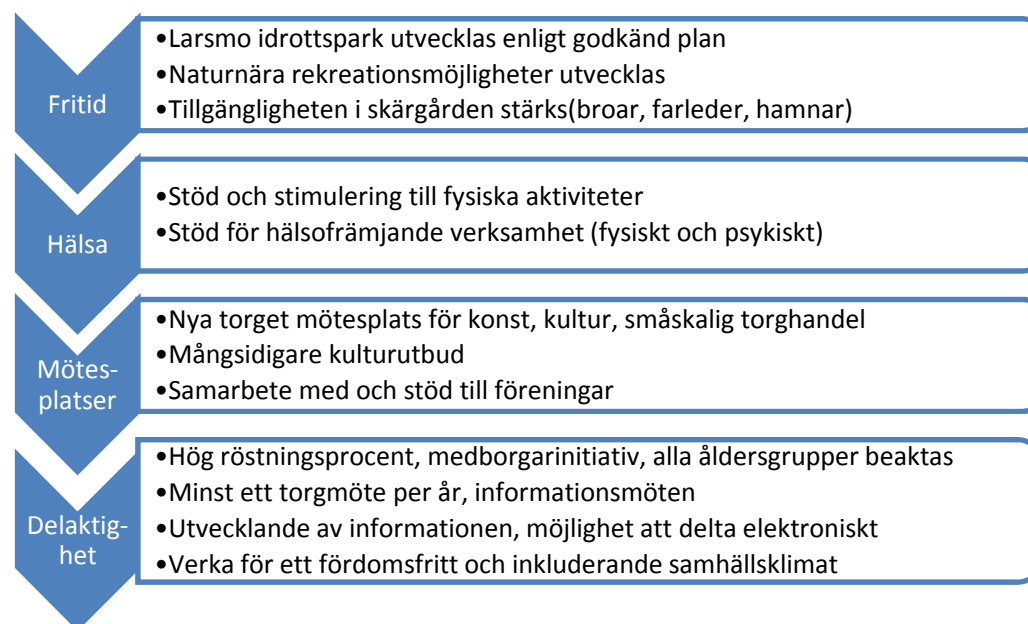
Personal

- Bra ledarskap
- Välmående på arbetsplatsen, god arbetsmiljö
- Öppet klimat och växelverkan

Kunskap och företagsamhet

Välmående kommuninvånare

DEN ALLMÄNNA EKONOMISKA UTVECKLINGEN

I Finansministeriets ekonomiska översikt, som publicerades i september, förutspås Finlands BNP år 2018 växa med 3,0 %. Tillväxten förväntas avta 2019 - 2020 och uppgå till 1,7 % respektive 1,6 %.

Innevarande år är på väg att bli det bästa under den nuvarande konjunkturfasen, eftersom den ekonomiska tillväxten förutspås öka ytterligare jämfört med fjolåret. Den ekonomiska tillväxten i Finland avtar emellertid klart till en årlig tillväxt på cirka 1,5 % de kommande åren. På medellång sikt, 2018-2022, väntas den ekonomiska tillväxten återgå till en tillväxttakt som motsvarar den potentiella produktionstillväxten, dvs. cirka en procent. Historiskt sett är den förväntade tillväxten på medellång sikt långsam, vilket hänger samman med strukturella faktorer i ekonomin. Sysselsättningsgraden har ökat och uppgår nu till ca 72 %. Sysselsättningsgraden antas stiga till 73 % under 2020. Den goda ekonomiska utvecklingen och sysselsättningsutvecklingen samt anpassningsåtgärderna enligt regeringsprogrammet bidrar till att balansera de offentliga finanserna de närmaste åren. Saldot i de offentliga finanserna vänder och uppvisar ett överskott vid decennieskiftet och skulden i förhållande till bruttonationalprodukten minskar. Den konjunkturrelaterade förbättringen av de offentliga finanserna garanterar ändå inte en hållbar finansiering av den offentliga ekonomin på lång sikt.

Tabell 1 Det allmänna ekonomiska läget

År	2016	2017	2018	2019	2020
BNP (värde)	2,5	2,8	3,0	1,7	1,6
Lönesumma	1,5	2,2	4,2	3,5	3,0
Förtjänstnivå	0,9	0,2	1,8	2,6	3,0
Inflation	0,4	0,7	1,1	1,4	1,6
Arbetslöshetsgrad	8,8	8,6	7,4	6,9	6,6
Euribor 3 mån %	-0,3	-0,3	-0,3	-0,0	0,2
10 års ränta, %	0,4	0,6	0,8	1,2	1,7

KOMMUNERNAS EKONOMI

Kommunsektorns situation har förbättrats avsevärt de senaste åren. År 2017 minskade underskottet för tredje året i rad och var endast 0,1 % i förhållande till BNP. Kommunernas saldo försvagas dock i år jämfört med fjolåret. Konsumtionsutgifterna växer bl.a. på grund av ökade vård och omsorgsutgifter till följd av att befolkningen åldras, sänkta dagvårdsavgifter, ökad efterfrågan på dagvård samt lönehöjningar inom kommunsektorn. Trots goda ekonomiska utsikter sjunker kommunernas inkomster innevarande år bl.a. som en följd av exceptionellt stora skatteåterbäringar. År 2019 ökar utgifterna på grund av det växande behovet av social- och hälsovårdstjänster, löneförhöjningar inom kommunsektorn och bortfallet av nedskärningarna av semesterpenningen enligt konkurrenskraftsavtalet. Investeringsstakten inom kommunsektorn är fortsättningsvis hög. Statsbidragen minskar jämfört med innevarande år, vilket beror på bl.a. justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna. Justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna utifrån kostnadsutfallet 2016 minskar statsandelen för kommunal basservice med 200 miljoner euro. Statsandelarna indexjusteras inte 2019. Fr.o.m. 2020 väntas statsbidragen öka då kommunerna ska kompenseras för bl.a. utbetalning av semesterpenningen samt indexjustering.

Kommunalskatten

I skattegrunden för förvärvsinkomsten görs 2019 en indexjustering som motsvarar förändringen i förtjänstnivån. Ändringen bedöms minska intäkterna av kommunalskatten med 154 miljoner euro 2019. Arbetsinkomstavrdraget och grundavrdraget höjs och bedöms minska kommunalskatten med 19 respektive 54 miljoner euro. Därtill höjs bl.a. maximibeloppet för avdrag för bostad på arbetsorten från 250 till 450 euro. Kommunerna kompenseras fullt ut för förlusten av skatteinkomster p.g.a. de höjda avdragen.

År 2018 är kommunernas genomsnittliga inkomstskattesats 19,86 procent och fastighetsskatteprocenterna är; allmän fastighetsskatt 1,06, stadigvarande bostad 0,49 och annan bostadsbyggnad 1,16.

Samfundsskatten

Kommunernas andel av samfundsskatten är 22,58 procent.

Fastighetsskatten

Enligt fastighetsskattelagen är intervallet för allmän fastighetsskatt 0,93-2,00 %, för byggnader för stadigvarade bostad 0,41-1,00 %, för övriga bostadsbyggnader 0,93-2,0 %, för kraftverk 2,0 % och för skatt på obebyggd byggnadsplats 2,00-6,00 %.

Statsandelarna

Statsandelarna minskar med 3 % jämfört med innevarande år.

Statsandelen för kommunal basservice baserar sig på de kalkylerade kostnaderna för social- och hälsovård, förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt allmänna bibliotek och de kalkylerade grunderna per invånare för grundläggande konstundervisning och kommunernas allmänna kulturverksamhet.

De kalkylerade kostnaderna för kommunal basservice beräknas enligt åldersgruppering. Därtill tillämpas kriterierna sjukfrekvens, arbetslöshetsgrad, tvåspråkighet, främmande språk, befolkningstäthet, skärgårdsförhållanden och utbildningsbakgrund. Den kalkylerade statsandelen får man genom att dra av självfinansieringsandelen per invånare, som är lika stor för alla kommuner. Därutöver beviljas tre tilläggsdelar. I tilläggsdelarna ingår inte någon självfinansieringsandel. Tilläggsdelarna betalas för avsides läge, självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser samt andelen samer. Sjukfrekvensen beräknas utgående från sjukfrekvenskoefficienten, som baserar sig på tio vanliga folksjukdomar. Som en del av statsandelen beaktas också utjämningen av statsandelen på basis av skatteinkomsterna.

Effekterna av statsandelsreformen som trädde i kraft 2015 inverkar stegvis på kommunernas ekonomi. År 2019 är inverkan högst +/- 380 euro per invånare. Övergångsutjämningen har beräknats på 2014 års nivå.

Utgifterna och inkomsterna av hemkommunersättningarna ingår inte i de kommunvisa beräkningarna.

Hemkommunersättningarna är inte statsandelar utan ska behandlas som verksamhetsutgifter och verksamhetsinkomster.

Hemkommunersättningens grunddel är 6 660,17 euro per elev 2019.

De kommunvisa ersättningarna bestäms på följande sätt:

- 6 åring 0,61 x grunddelen
- 7-12 åring 1,00 x grunddelen
- 13-15 åring 1,60 x grunddelen

Den statsandelsfinansiering som administreras av undervisnings- och kulturministeriet omfattar gymnasierna, den grundläggande yrkesutbildningen, finansieringen av utvecklings- och serviceuppgifter för arbetslivet, statsandelen för anläggningskostnader vid läroanstalter, finansieringen av fritt bildningsarbete och finansieringen av teatrar och museer.

Tilläggen för den grundläggande utbildningen beräknas på grunddelen i hemkommunersättningssystemet. Tillägg beviljas för handikappade, mycket gravt utvecklingsstörda, påbyggnadsundervisning, förberedande undervisning för invandrare, grundläggande utbildning för 5-åringar, vuxenutbildning och internattillägg.

Statsandelsprocenter och kommunernas självfinansieringsandelar enligt statens budgetproposition år 2019:

<u>Statsandelen för kommunal basservice (FM)</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>
- statsandelsprocent (%)	25,34	25,37
- kommunens självfinansieringsandel (€/inv.)	3 538,74	3 523,91

Reformer som påverkar den kommunala ekonomin

När landskapsreformen och social- och hälsovårdsreformen träder i kraft 2021 övergår ansvaret för upprätthållande och finansiering av social- och hälsovården, räddningsväsendet, regionalförvaltningens verksamhet och nationella behörighet samt ordnandet av miljöförvaltningens till landskapen.

Tabell 2 Kommunernas redovisning av skatteintäkter, miljarder euro

År	2017	2018	2019	2020	2021
Kommunalskatt	18,90	16,68	19,78	20,48	21,33
Andel av samfundsskatt	1,87	1,82	2,04	2,09	2,16
Fastighetsskatt	1,77	1,82	1,85	1,88	1,91
Redovisningar, sammanlagt	22,55	22,31	23,67	24,45	25,40
Ändring, %	2,0	-1,0	6,1	3,3	3,9

UTVECKLINGSPERSPEKTIV I LARSMO

Bokslutsprognosen som baseras på situationen den 31.8.2018 förutspår ett resultat som är något sämre än budgeterat. Skatteinkomsterna blir mindre än beräknat bl.a. på grund av de stora skatteåterbärningarna 2018. Uppbördens försnabbas från 2019 då största delen av skattetilläggen debiteras inom skatteåret.

Sysselsättningsläget i Larsmo är fortsättningsvis bra. I slutet av september var arbetslöshetsgraden 2,5 procent, d.v.s. på samma nivå som 30.9.2017. Arbetslöshetsgraden antas i medeltal uppgå till ca 3,0 procent åren 2019-2021

Invånarantalet ökade år 2017 med 88 personer till 5 264. År 2018 antas ökningen bli ca 70 personer så att antalet invånare i slutet av året uppgår till ca 5 340 personer. Befolkningsökningen beräknas ligga på i snitt + 60 personer årligen i fram till slutet av 2021.

Resultaträkning, 2017-2021

Resultaträkning, 1000 euro	BS 2017	BU 2018	BU 2019	EP 2020	EP 2021	18 =>19, +/-%
Verksamhetens intäkter	3 444	3 137	3 404	3 243	3 243	8,5 %
Tillverkning för eget bruk	0	2	0	0	0	
Verksamhetens kostnader	-29 571	-30 444	-31 623	-32 068	-32 720	3,9 %
Verksamhetsbidrag	-26 127	-27 306	-28 218	-28 824	-29 477	3,3 %
Skatteinkomster	14 985	15 410	16 520	17 190	18 030	7,2 %
Statsandelar	13 720	13 265	12 909	13 200	13 200	-2,7 %
Finansiella intäkter och kostnader	107	191	244	194	154	27,7 %
Årsbidrag	2 470	1 560	1 455	1 760	1 908	-6,7 %
Avskrivningar	-1 291	-1 548	-1 665	-1 705	-1 712	7,6 %
Räkenskapsperiodens resultat	1 171	12	-210	55	195	

Verksamhetens intäkter**Försäljningsintäkter**

De största inkomstposterna inom försäljningsintäkter är vatten- och avloppsavgifter (680 300 euro), ersättning för flyktingar (130 000 euro), försäljning av tjänster måltids-, städ- och fastighetstjänster (396 940 euro), inkomster från försäljning av skog (90 000 euro) och inkomster för plogningstjänster (40 000 euro).

Avgiftsintäkter

De största inkomstposterna inom avgiftsintäkter är avgifter för småbarnspedagogik (332 600 euro), avgifter för morgon- och eftermiddagsverksamhet (93 675 euro) samt avgifter för byggnadsinspektion (80 000 euro).

Understöd och bidrag

De största inkomstposterna inom understöd och bidrag är arbetsmarknadsstöd (25 000 euro) och understöd och bidrag av övriga (171 500 euro).

Övriga verksamhetsintäkter

De största inkomstposterna inom övriga verksamhetsintäkter är hyror för bostäder (102 230 euro), hyror för övriga byggnader (492 000 euro), hyror för mark- och vattenområden (110 000 euro) och hyror för maskiner och anordningar (57 300 euro).

Verksamhetens kostnader

Personalkostnader

I personalkostnader ingår anslag för löner samt pensionsavgifter, socialskyddavgifter och övriga försäkringspremier.

Löneanslagen för tjänster och befattningar ökar med ca 400 000 euro till slutet av 2019 p.g.a en allmän löneutveckling samt ökat antal tjänster och befattningar. Sänkningen av semesterpenningen 2017-2019 beräknas minska lönekostnaderna med ca 130 000 euro 2019.

De största pottorna inom löner 2019 består av förtroendevaldas löner (114 000 euro), löner för tjänster och befattningar (8 408 400 euro), särskilda ersättningar (44 100 euro) samt anslag för vikarier (119 600 euro).

Lönebikostnaderna är beräknade till 2 132 300 euro (24,5 % av lönesumman). I beloppet ingår 193 300 euro för pensionsansvar inom social- och hälsovården.

Tjänster

De största kostnadsposterna inom tjänster är köp av kundtjänster av kommuner (9 873 000 euro), köp av kundtjänster av samkommuner (3 720 000 euro), ICT-tjänster (176 700 euro), experttjänster (185 560 euro), post- och teletjänster (137 850 euro), byggande och underhåll av byggnader och områden (317 200 euro), underhåll av enskilda vägar (240 400 euro), byggande och underhåll av maskiner och inventarier (112 000 euro), rese- och transporttjänster (347 300 euro), social- och hälsovårdstjänster (130 000 euro), andel av beskattningskostnader (105 000 euro) och övriga samarbetsandelar (1 343 300 euro, vilken består av bl.a. följande poster: Vasa sjukhus 860 000 euro, Räddningsverksamhet 300 000 euro, Österbottens förbund 65 000 euro, Hälsoövervakning 50 000 euro, Veterinärvård 30 000 euro).

Material, förödenheter och varor

De största kostnadsposterna inom material, förödenheter och varor är kontors- och skolmaterial (126 500 euro), litteratur (62 900 euro), läroböcker (104 300 euro), medicin (27 200 euro), livsmedel (498 300 euro), uppvärmning (288 950 euro), elektricitet (297 950 euro) och inventarier (194 300 euro).

Understöd

De största kostnadsposterna inom understöd är understöd till hushåll (737 300 euro) och understöd till sammanslutningar (150 100 euro).

Övriga verksamhetskostnader

Inom övriga verksamhetskostnader är hyror för byggnader och lokaler (118 500 euro) och hyror för maskiner och inventarier (88 800 euro) de största kostnadsposterna.

Skatteinkomster

Kommunalskatt

Skattegrunden väntas växa med i medeltal 3,0 procent per år fram till slutet av 2021.

De beskattningsbara förvärvsinkomsterna som är grund för debiteringen av kommunalskatt ökade år 2017 med 0,7 procent jämfört med år 2016. De beskattningsbara inkomsterna beräknas öka med 5,6 procent år 2018 och 5,3 procent år 2019.

På basen av detta uppskattas det belopp som inflyter i form av kommunalskatt år 2019 öka med 9,3 procent jämfört med 2018 och uppgå till 15,0 miljoner euro. Kommunalskatten debiteras enligt skattesatsen 19,5 procent. De belopp som inflyter påverkas positivt av en försnabbad uppbörd av kommunalskatten. Skattetilläggen inflyter till största delen fr.o.m. skatteåret 2019.

Åren 2020 – 2021 beräknas kommunalskatten inbringa 15,7 resp. 16,5 miljoner euro.

Samfundsskatt

Kommunernas andel av samfundsskatten är 20 procent. Larsmo kommuns andel av samfundsskatten beräknas uppgå till ca 390 000 euro/år.

Fastighetsskatt

Skattesatsen för den allmänna fastighetsskatten höjs med 0,10 procentenheter, skatten för fritidsbostad med 0,10 procentenheter och skatten för stadigvarande bostad med 0,01 procentenhet.

År 2019 är den allmänna fastighetsskatten 1,30 procent, skatten för stadigvarande bostad 0,42 procent, skatten på fritidsbostad 1,15 procent samt fastighetsskatten för obebyggda bostadstomter på detaljplanerade områden 4,00 procent.

Fastighetsskattebeloppet beräknas 2019 uppgå till 1 130 000 euro. Inkomsterna från fastighetsskatten beräknas fortsättningsvis öka då antalet fastigheter som beskattas beräknas öka.

Tabell 3 Skattegrunden för kommunalskatten, 2016-2021, euro

År	+/- %	Beskattningsbar ink.	Inkomstskattesats	Kalkylerad skatt	Debiterad skatt
2016	3,3	75 513	19,5	14 725	13 498
2017	0,7	76 062	19,5	14 832	13 333
2018	5,6	80 324	19,5	15 663	14 165
2019	5,3	84 544	19,5	16 486	14 922
2020	5,7	89 396	19,5	17 432	15 877
2021	5,1	93 981	19,5	18 326	16 563

Tabell 4 Beräkning av fastighetsskatt 2019, euro

Fastighetsskatt	Beskattningsvärde	Skatte-%	Debiterad skatt
Allmän fastighetsskatt	33 014 000	1,3	429 000
Stadigvarande boende	98 540 000	0,42	414 000
Fritidsbostäder	23 510 000	1,15	270 000
Allmännyttiga samfund	1 958 000	1,2	23 000
Obebyggd byggnadspalts	262 000	4	10 000
Sammanlagt	157 284 000		1 147 000

Tabell 5 Skatteinkomster, 1000 euro

Skatteinkomster	2017	2018	2019	2020	2021
Kommunalskatt	13 596	14 000	15 000	15 700	16 500
Samfundsskatt	362	360	390	350	380
Fastighetsskatt	1 026	1 050	1 130	1 140	1 150
Sammanlagt	14 985	15 410	16 520	17 190	18 030
Ändring %	+0,6	+ 2,8	+ 7,2	+ 4,1	+ 4,9

Tabell 6 Skattefinansieringen, euro

Skattefinansieringen består av skatteintäkternas och statsandelarnas sammanlagda belopp.

Skattefinansiering	2017	2018	2019	2020	2021
Skatteinkomster	14 984 629	15 410 000	16 520 000	17 190 000	18 030 000
Statsandelar	13 720 288	13 264 700	12 909 000	13 200 000	13 200 000
Sammanlagt	28 704 917	28 674 700	29 429 000	30 390 000	31 230 000
Ändring i procent	+0,4	- 0,1	+ 2,6	+ 3,3	+ 2,8

Statsandelar

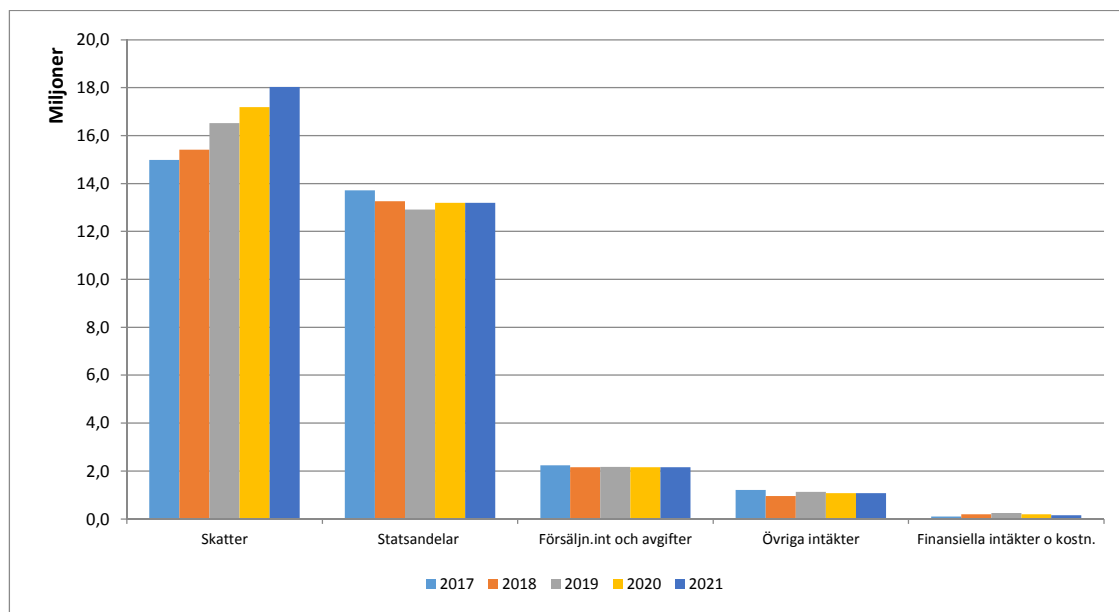
Statsandelarna beräknas minska 2,7 procent 2019. Minskningar p.g.a. statsandelsreformen upphör efter 2019 och statsandelarna antas igen öka från 2020.

Tabell 7 Beräkning av statsandelar för Larsmo kommun 2019

Kalkylerade kostnader	Antal	Kalk kostn. per inv.	Kalk kostn. sammanlagt	
Enligt åldersstruktur				
0-5 åringar	642	8 172,48	5 246 732	
6 åringar	125	8 677,23	1 084 654	
7-12 åringar	600	7 277,40	4 366 440	
13-15 åringar	280	12 502,85	3 500 798	
16-18 åringar	255	3 996,52	1 019 113	
19-64 åringar	2 606	993,59	2 589 296	
65-74 åringar	448	1 983,49	888 604	
75-84 åringar	209	5 481,29	1 145 590	
över 85 åringar	99	18 771,66	1 858 394	
Enligt åldersstruktur, sammanlagt	5 264			21 699 621
Enligt sjukfrekvens	5 264	1 133,37	0,583	3 480 234
Enligt arbetslöshetsgrad, euro/invånare	5 264	88,08	0,269	124 827
Enligt tvåspråkighet	5 264	271,55		1 320 087
Enligt invånare med främmande språk, euro/invånare	128	1 907,37	0,019	194 536
Enligt befolkningsstäthet euro/invånare	5 264	38,36	0,491	99 113
Enligt karaktären av skärgård	0	0,00		
Enligt karaktären av skärgårdsdel	2 043	273,40		558 566
Enligt utbildningsbakgrund euro/invånare	5 264	389,91	0,036	74 225
Kommunens kalkylerade kostnader, sammanlagt	5 264	5233,9		27 551 210
Egen finansiering	5 264	3 523,9		-18 549 862
Statsandelar för kalkylerade kostnader för basservice	5 264	1710,0		9 001 349
Tilläggsdelar				
Avsides läge euro per invånare	0	210,64		
Samernas hembygdsområde euro/invånare	0	2 675,41		
Självförsörjningsgrad i fråga om arbetsplatser euro/invånare	5 264	63,93	0,0096	3 234
Minskningar och höjningar				896 143
Utjämnning av statsandelar på basis av skatteinkomster	5 264	782,5		4 119 093
Statsandelar för kommunal basservice	5 264	2663,3		14 019 819
Statsandelar enligt huvudmannamodellen	5 264	254,00		-1 337 056
Elevbaserade tillägg inom förskola och grundläggande utbildning				73 831
Utbildning- och kulturverksamhetens statsandelar				152 859
Statsandelar för undervisning och kultur				-1 110 366
Statsandelar, sammanlagt				12 909 453

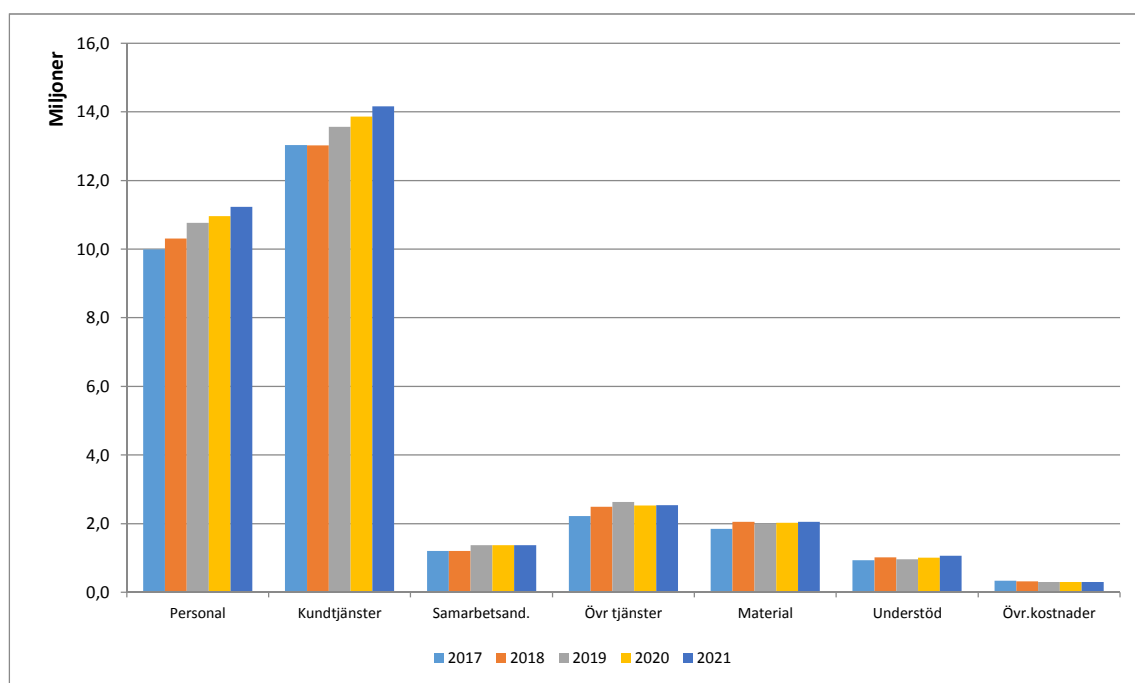
Verksamhetsintäkter, statsandelar och skatter

Skatteinkomsterna beräknas öka med 7,2 procent och statsandelarna minska med 2,7 procent jämfört med budget 2018.

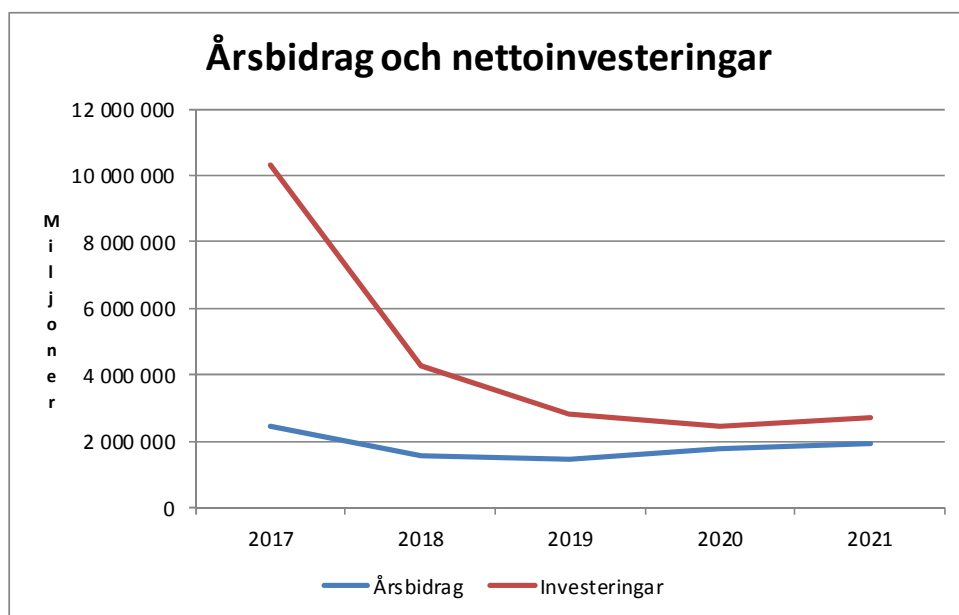
Verksamhetskostnader och finansiella kostnader

Verksamhetskostnaderna ökar med 3,8 procent jämfört med budget 2018. Personalkostnaderna, som utgör 34 procent av verksamhetskostnaderna, ökar med 5,1 procent. Köp av tjänster, som utgör 56 procent av de totala verksamhetskostnaderna, ökar med 4,9 procent.

Årsbidrag

Årsbidraget uppgår 2019 till 1,455 milj. euro, 2020 till 1,760 milj. euro och 2021 till 1,908 milj. euro. Den interna finansieringen av investeringarna är 57 procent år 2019, 79 procent år 2020 och 78 procent år 2021.

Avskrivningar

Avskrivningar enligt plan har beräknats enligt den av kommunfullmäktige fastställda avskrivningsplanen. Avskrivningarna 2019 är beräknade till 1,665 milj. euro. Avskrivningarna beräknas öka till 1,705 milj. euro år 2020.

Räkenskapsperiodens resultat

Budgeterat underskott är - 210 000 euro.

Kommunens lån

Skuldbördan beräknas uppgå till 25,2 milj. euro år 2018 och 26,5 milj. euro år 2019.

Personalresursen omräknat i heltid per 31.12

År	Personalstyrka
2017	217,97
2018	224,34
2019	224,75
2020	226,87
2021	226,62

BUDGETENS BINDNINGSNIVÅ

Fullmäktige godkänner i budgeten de bindande funktionella och ekonomiska målsättningarna, anslagen och de beräknade inkomsterna. Inom driftsdelen är anslagen bindande för fullmäktige på resultatområdesnivå. I investeringsdelen är anslagen bindande på projektnivå.

Förverkligandet av inkomster och resultatmål är bindande på samma sätt som verksamhetsutgifter.

De i budgeten anvisade personalutgifterna är bindande och kan ej omdisponeras. Belopp som nämns skilt i motiveringstexten är bindande och kan ej omdisponeras.

Anskaffningar över 20 000 euro upptas i investeringsbudgeten.

UPPFÖLJNING AV BUDGETEN

Uppföljning av resultatmålen, anslagen och inkomsterna är avsedda att ge beslutsfattarna tillräcklig information om hur målen uppnåtts samt om anslagens tillräcklighet och hur inkomsterna har influtit.

Bestämmelserna i kommunallagen förutsätter att avvikelserna skall framläggas för fullmäktige.

Uppföljningen sker på tjänstemanna-, nämnd-, styrelse- och fullmäktigenivå.

Fullmäktige fastställer bindande resultatmål när budgeten godkänns. Nämnderna ställer i samband med dispositionsplanerna upp mål som binder nämnden och resultatenheterna.

En uppföljningsrapport gällande ekonomin och resultatmålen avges kvartalsvis till kommunstyrelsen.

Resultatenheterna rapporterar kvartalsvis om anslagsanvändningen och hur målen uppnåtts till nämnderna och till kommunstyrelsen.

Prognoser om budgetutfallet ges till fullmäktige per den 30.4 och 31.8.

Kommunstyrelsen kan ge närmare anvisningar angående budgetens förverkligande till nämnderna och resultatenheterna.

Driftshushållning

Driftshushållning	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	4 517 665	5 151 602	5 340 450	5 339 250	5 339 250
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-4 517 665	-5 151 602	-5 340 450	-5 339 250	-5 339 250
INTERN SAMMANLAGT	0	0	0	0	0
VERKSAMHETENS INTÄKTER	3 443 546	3 136 950	3 404 077	3 243 077	3 243 077
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	0	1 500	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-29 521 456	-30 358 140	-31 541 107	-31 978 818	-32 630 580
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-1 290 819	-1 548 500	-1 665 200	-1 704 990	-1 712 400
EXTERN SAMMANLAGT	-27 368 728	-28 768 190	-29 802 230	-30 440 731	-31 099 903
	-27 368 728	-28 768 190	-29 802 230	-30 440 731	-31 099 903

CENTRALVALNÄMNDEN

Val	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-272	-700	-900	0	0
INTERN SAMMANLAGT	-272	-700	-900	0	0
VERKSAMHETENS INTÄKTER	0	7 348	14 000	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-14 675	-12 914	-25 724	0	-13 781
EXTERN SAMMANLAGT	-14 675	-5 566	-11 724	0	-13 781
	-14 948	-6 266	-12 624	0	-13 781

Centralvalnämnden, de fyra valnämnderna i Bosund, Näs, Holm och Risö och valbestyrelsen har hand om arrangemangen och informationen i samband med valen. Kommunen ansvarar även för förhandsröstningen genom avtal med Justitieministeriet.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Statliga val	Riksdagsval i april 2019. Europaparlamentsval i maj samt ev. landskapsval.	Centralvalnämnden organiserar valet så att det sker snabbt, effektivt och korrekt enligt vallagstiftningen. Kommunen är indelad i fyra röstningsområden för röstning på valdagen: Bosund, Näs, Holm och Risö. Förhandsröstning ordnas i Equity konferensutrymme samt på Sandlundens servicehem. Hemmaröstning enligt anmälan.
Landskapsval	Landskapsval i oktober.	Centralvalnämnden organiserar valet så att det sker snabbt, effektivt och korrekt enligt vallagstiftningen. Kommunen är indelad i fyra röstningsområden för röstning på valdagen: Bosund, Näs, Holm och Risö. Förhandsröstning ordnas i Equity konerensutrymme samt på Sandlundens servicehem. Hemmaröstning enligt anmälan.

Planerade åtgärder 2020-2021

Inga val ordnas 2020. Kommunalval hålls 2021. Kommunalval hålls 2021.

REVISIONSNÄMNDEN

Revision	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-237	-300	-200	-200	-200
INTERN SAMMANLAGT	-237	-300	-200	-200	-200
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-10 256	-11 346	-11 074	-11 152	-11 231
EXTERN SAMMANLAGT	-10 256	-11 346	-11 074	-11 152	-11 231
	-10 493	-11 646	-11 274	-11 352	-11 431

Revisionsnämnden organiserar granskningen av förvaltning och ekonomi under kommunfullmäktiges mandatperiod. Den bereder ärenden till kommunfullmäktige och bedömer om de mål som fullmäktige har satt upp för verksamheten har förverkligats.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Revisionsnämnden	Revisionsnämnden organiserar revisionsverksamheten ändamålsenligt och effektivt.	Revisionsnämnden sammanträder åtta gånger och revisionsdagarnas antal är sju. Utvärderingsberättelse över bokslutet för år 2018 uppgörs. Utvärderingsplan för år 2019 uppgörs. Register över bindningar upprätthålls.
Revisionsamfund	Köp av revisionstjänster från revisionsamfund.	Lagstadgad revision enligt avtal. Avtal uppgjort med KPMG Offentliga tjänster Ab för perioden 2016-2018. Val av revisionsamfund för 2019-2020, ev. utnyttjande av optionsår.

Planerade åtgärder 2020-2021

Bedömning av om hur målen förverkligats.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 513 646	1 797 192	1 982 660	1 982 560	1 982 560
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-358 408	-393 126	-396 740	-396 440	-396 440
INTERN SAMMANLAGT	1 155 238	1 404 066	1 585 920	1 586 120	1 586 120
VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 290 711	1 109 847	1 166 700	1 106 700	1 106 700
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-17 526 751	-17 978 398	-18 682 098	-19 086 123	-19 434 519
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-16 607	-12 250	-24 870	-33 560	-34 790
EXTERN SAMMANLAGT	-16 252 648	-16 880 801	-17 540 268	-18 012 983	-18 362 609
	-15 097 410	-15 476 735	-15 954 348	-16 426 863	-16 776 489

Kommundirektör Gun Kapténs

- Räddningsväsendet
- Hälso- och sjukvård
- Socialvård

Förvaltningschef Carola Löf

- Allmän förvaltning
- Fastighetsförvaltning
- Köpmanholmen
- Intern service

Personalchef Annette Kortell-Svenfors

- Personalförvaltning
- Sysselsättning
- Kost- och städservice

Ekonomichef Yvonne Thodin

- Ekonomi
- Finansstatistik
- Intern kontroll
- Anläggningstillgångar
- Försäkringar

KOMMUNENS LEDNING OCH ALLMÄN FÖRVALTNING

Kommunens ledning och allmän förvaltning	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2020
VERKSAMHETENS INTÄKTER	93 725	254 140	320 470	320 470	320 470
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-143 875	-140 600	-132 040	-131 740	-131 740
INTERN SAMMANLAGT	-50 150	113 540	188 430	188 730	188 730
VERKSAMHETENS INTÄKTER	64 075	87 830	109 150	109 150	109 150
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 205 318	-1 334 887	-1 409 096	-1 422 035	-1 434 454
EXTERN SAMMANLAGT	-1 141 243	-1 247 057	-1 299 946	-1 312 885	-1 325 304
	-1 191 393	-1 133 517	-1 111 516	-1 124 155	-1 136 574

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Kommunfullmäktige	Ansvar för kommunens verksamhet och ekonomi och utövar kommunens beslutanderätt gällande kommunstrategin, förvaltningsstadgan, budget och ekonomiplan, ägar- och koncernstyrning, avgifter och arvoden, borgensförbindelser m.m. Antalet ledamöter är 27.	Kommunfullmäktige håller 8 möten under året och behandlar ca 100 ärenden. Minst två aftonskolor eller seminarier ordnas.
	Välmående kommun och kommuninvånare.	Kommunstrategi för 2013 och omfattande välfärdsplan för perioden 2018-2021 uppgörs.
Kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens förvaltning och ekonomi samt för beredningen och verkställigheten av fullmäktiges beslut och för tillsynen över beslutens laglighet samt den interna kontrollen. Antalet styrelsemedlemmar är 9.	Kommunstyrelsen håller ca 22 möten per år och behandlar ca 400 ärenden. Under styrelsen finns fyra sektioner som har möten vid behov.
	Ökad delaktighet för kommuninvånarna	Kommunens invånare och servicebrukare har rätt att delta i och påverka kommunens verksamhet. Deltagandet främjas genom bättre information på webbsidan, genom ordnande av diskussionsmöten, torgmöte, utlåtandebegäranden, anlitande av sakkunniga, genom invånarinitiativ och enkäter samt interaktion via sociala media. Kungörelser och beslut publiceras på kommunens webbsida.
	Bevakar kommuninvånarnas intressen i landskapsreformarbetet.	Förtroendevalda och tjänstemän deltar i olika möten, sitter i olika arbetsgrupper, ger utlåtanden och följer med hur kommunens intressen beaktas.

	Effektiv förvaltning av kommunens placeringar och stipendiefonder. Avkastningsmål 4-6 %.	Placeringsportföljen förkovras enligt målsättningen. Årlig utdelning av stipendier för studier på andra stadiet samt för åk 7-9.
Kommundirektören	Direktörsavtal	Arbetsfördelningen mellan direktören och kommunstyrelsens ordförande avtalas i direktörsavtal, där fokus ligger på företagsetableringar.
Allmänna sektorn	Avtalshanteringen förbättras genom att avtalen införs till 100 % i ärendehanteringsprogrammet.	Avtalen införs i ärendehanteringsprogrammet. Användarna får utbildning och vid behov tas extra personalresurs i bruk.
	Bra, kundvänlig information	Kommunens webbsidor uppdateras. Möteshandlingar och beslut publiceras kommunens webbsidor. Kommunens service finns även presenterad i den nationella Suomi.fi portalen. Kommunens Facebooksida används för information om evenemang och aktuella ärenden.
	Suomi.fi meddelanden tas i bruk inom alla sektorer.	För att ta i bruk tjänsten ordnas utbildning åt anställda och ges information åt kommuninvånare. Personuppgifterna hanteras enligt de nya GDPR anvisningarna.
Information och marknadsföring	Snabb och bra information utåt.	Kommunens infotidning utkommer två ggr/år. Infopaket ges åt nyinflyttade. Sociala medier, Facebook, används.
	Larsmo synligt på ett positivt sätt.	Kommunen informationsmaterial är uppdaterat. Marknadsföringsmaterial finns som är "up to date". Larsmo deltar i gemensamma marknadsföringsprojekt, t.ex. via Concordia, med målsättning att förbättra regionens synlighet.
Ungdomsrådet	Ungdomsrådet tillvaratar de yngres intressen.	Rådet håller möten, ger utlåtanden, lämnar in initiativ och håller informationsmöten i frågor som berör målgruppen samt följer med och deltar i förverkligandet av välfärdsplanen för barn och unga i kommunen.
Rådet för äldre och funktionshindrade	Rådet tillvaratar de äldres och de funktionshindrades intressen.	Rådet deltar i lokala och regionala möten, följer med aktuella frågor och ger utlåtande och lämnar in initiativ i frågor som berör de äldre eller personer med funktionsnedsättning och ordnar informationsmöten. Stöder förebyggande åtgärder (fotvård, halkskydd och fysisk träning).
Övrig förvaltning	Tillgången till lagstadgade tjänster tryggas.	Socialombudsmannatjänster ordnas i samarbete med staden Jakobstad.

	Bortsprungna husdjur omhändertas enligt lag.	Köp av tjänster av privat företagare (avtal på 2 år).
	Kommunens veteraner ges understöd så att de kan bo hemma en längre tid.	Stödformerna är bidrag för personliga hjälpmedel, ersättning av snöplogning och gräsklippningstjänster, ersättning av poliklinikavgifter. Stödformerna gäller även veteranänkor.
	Veteranerna hedras.	Underhåll av krigargravarna och minnesstenen vid Holm. Uppvakning på De stupades dag och Självständighetsdagen i samarbete med Larsmo församling. Veteranerna uppmärksammas i samband med den nationella veterandagen.
Personalvård	Aktiv och välmående personal	Larsmo kommun har ett handlingsprogram för tidigt stöd samt följer upp sjukfrånvaron. Möjlighet till rehabilitering i samarbete med företagshälsovården. Personal som varit anställda minst 4 månader erhåller stöd för kultur och motion. Personalrekreation ordnas årligen, t.ex. personaljulfest.
	Personal som trivs på sin arbetsplats.	Uppföljning av arbetsklimatet, genomförs vart annat år (2020). Medarbetarsamtal genomförs årligen och uppföljs genom en förfrågan i samband med uppföljning av arbetsklimatet. Regelbundna arbetsplatsmöten. Personalinfo finns på intranätet.
	Motiverande lönesättning	Uppgiftsvärdering tillämpas inom alla lönesättningsgrupper. Individuell och motiverande lönesättning med möjlighet till personliga tillägg. Alla tjänster och befattningar har en uppgiftsbeskrivning.
	Personalresursen följs årligen upp.	En personalberättelse uppgörs årligen. Förmännen och avdelningscheferna uppdaterar kontinuerligt uppgiftsbeskrivningarna så att de motsvarar arbetsuppgifterna.
Ekonomiförvaltning	Alla inkommande och utgående fakturor hanteras som e-faktura.	Information på webbsidan och i Larsmotidningen om e-faktura. Vid upphandlingar krävs e-faktura av alla leverantörer.
	Ekonomisk balans och verksamhetskostnaderna hålls på en nivå under landets medeltal.	Ekonomisk balans uppnås, med hjälp av olika effektiveringsåtgärder inom alla sektorer, genom noggrann planering och genomgång av verksamheten. Ekonomisk balans mäts med olika indikatorer: - Ackumulerat överskott/invånare

		<ul style="list-style-type: none"> - Årsbidrag/invånare - Lånestock/invånare - Verksamhetskostnader per invånare eller användargrupp
	Tydlig och transparent uppföljning av ekonomi och verksamhetsmål.	Uppföljningen och rapportering av det ekonomiska utfallet görs enligt ett godkänt ärendehanteringsschema. Uppföljningen utvecklas med hjälp av rapporteringsverktyg.

Planerade åtgärder 2020-2021

Reformarbete gällande sjukvård och socialomsorg samt landskapsförvaltning.

SYSSELSÄTTNING

Sysselsättning	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-510	-400	-4 390	-4 390	-4 390
INTERN SAMMANLAGT	-510	-400	-4 390	-4 390	-4 390
VERKSAMHETENS INTÄKTER	23 184	22 000	29 000	29 000	29 000
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-127 374	-127 358	-133 445	-135 214	-137 021
EXTERN SAMMANLAGT	-104 189	-105 358	-104 445	-106 214	-108 021
	-104 699	-105 758	-108 835	-110 604	-112 411

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Långtidsarbetslösa	Effekterna av arbetslösheten lindras genom kommunens stödåtgärder	Kommunen anställer arbetslösa på viss tid med lönestöd. Kommunen deltar i gemensam verksamhet i regionen för att ordna rehabilitering åt svårssysselsatta. Platser ordnas åt personer som är i behov av rehabiliterande arbetsverksamhet, antingen inom kommunens enheter eller hos föreningar o.dyl. Larsmo har ingått avtal med Kokkotyö-stiftelsen som har en arbetspunkt i Jakobstad RETRO.
	Alla som räknas som svårplacerade eller långtidsarbetslösa får en arbetsplats för en viss tid.	Alla placeras.
Ungas sysselsättning	Kommunen stöder ungdomars möjlighet att komma in i arbetslivet	Kommunen deltar i uppsökande ungdomsarbete och stöder arbetsverkstäder på After Eight. Praktikplatser erbjuds ungdomarna hela året. Samtliga förmän och verksamheter informeras om möjligheten att erbjuda praktikplats.
	Kommunen anställer 40 ungdomar under sommaren. För ungdomar med speciella behov reserveras 3 platser.	Informationsmöte ordnas innan sommarungdomarna anställs och handledare utses åt alla. Föreningarna har möjlighet att ansöka om att ha en av kommunen anställd sommarjobbare för en månad.
Civiltjänstgöring	Civiltjänstgörare erbjuds en kommunplats.	Tre civiltjänstgörare tas emot under året.

Planerade åtgärder 2020-2021

Visstidsanställningar, sommararbete och praktikplatser för ungdomar fortsätter. Det uppsökande ungdomsarbete ges stöd.

LANDSBYGDS- OCH NÄRINGSLIVSUTVECKLING

Landsbygds- och näringslivsutveckling	Bokslut 2018	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	496	500	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-144 020	-183 500	-179 500	-179 500	-179 500
EXTERN SAMMANLAGT	-143 523	-183 000	-179 500	-179 500	-179 500
	-143 523	-183 000	-179 500	-179 500	-179 500

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Servicetrafik	Servicetrafik finns att tillgå 15 timmar/vecka.	Avtal om servicetrafik ingås.
Utvecklande av näringslivet	Concordia fungerar som nyföretagarcentral och är huvudman för utvecklingsprojekt.	Kommunen stöder nyetableringar genom rådgivning och stödtjänster som Concordia tillhandahåller samt genom att erbjuda företagstomter.
	Kommunen kan erbjuda tomter för företagande.	Kommunalteknik utbyggs på industriområden så att tillräckligt utbud av tomter finns. Företagsutrymmen byggs primärt av Rönnliden Invest Ab.
	God kommunikation med företagen.	Kommunen ordnar 1-2 företagsträffar samt bjuder in företagarepresentanter till kommunstyrelsen.
Avbytar-service och rådgivning åt landsbygdsföretagare	Servicen inom lantbruksnäringen tryggas.	Förmedling samt rådgivning för EU-bidrag och nationella stöd samt avbytar-service sköts genom avtal med Pedersöre kommun.

PROJEKTVERKSAMHET OCH EVENEMANG

Projektverksamhet och evenemang	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-917	-2 100	-4 610	-4 610	-4 610
INTERN SAMMANLAGT	-917	-2 100	-4 610	-4 610	-4 610
VERKSAMHETENS INTÄKTER	20 980	43 000	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-150 404	-148 175	-73 761	-73 851	-73 944
EXTERN SAMMANLAGT	-129 424	-105 175	-73 761	-73 851	-73 944
	-130 342	-107 275	-78 371	-78 461	-78 554

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Egna projekt	Extern finansiering för ett projekt erhålls.	Extern finansiering för projekt söks.
Andel i övriga projekt	Kommunen utvecklar servicen genom att delta i projekt som gagnar kommunen.	Kommunen deltar i olika gemensamma projekt. För finansieringen av LEADER-programmet för landsbygdsutveckling anslås budgetmedel enligt avtal. För deltagande i övriga projekt anslås 20 000 euro.
Evenemang	Trivsel och delaktighet för kommuninvånarna.	Vinterkarnevalen ordnas som tidigare. Evenemang kring torgområdet stöds.

PLANLÄGGNING

Planläggning	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-28 220	-27 760	-29 830	-29 830	-29 830
INTERN SAMMANLAGT	-28 220	-27 760	-29 830	-29 830	-29 830
VERKSAMHETENS INTÄKTER	168 274	0	20 000	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-163 748	-153 225	-208 918	-209 044	-209 172
EXTERN SAMMANLAGT	4 526	-153 225	-188 918	-209 044	-209 172
	-23 694	-180 985	-218 748	-238 874	-239 002

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Planläggning	Byggandet styrs genom planläggning så att utbudet av tomter motsvarar behovet.	<p>2019 Delgeneralplaner: Risö, Stengärdan</p> <p>Detaljplaner: Storströmmen revidering, Bosund utvidgning norrut, Gertruds-Laxgrundet</p> <p>2019-2020 En strategisk generalplan över kommunens hela område uppgörs.</p> <p>2020-2021 Detaljplaner: Holm II, Nabbsundet</p>
	85 % av detaljplanetomterna som kan ges ut reserveras inom 3 år.	Nya tomter marknadsförs genom annonsering i dagspressen och på webbsidan och kan därefter reserveras löpande under året. Interaktiv karta med lediga tomter tas i bruk. Företagstomter marknadsförs även via Concordias portal.
	Skapa trivsamma och trygga boendemiljöer med närhet till service, rekreationsområden, lekparkar och lätta trafikleder.	Planläggningssektionen fastställer målsättningar för i fråga varande plan efter dialog med markägare, invånare och övriga intressenter.
	Differentierad prissättning av tomter på detaljplan	Tomterna värderas med beaktande av närheten till strand, service, centrum mm.

KOST- OCH STÄDSERVICE

Kost- och städservice	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 127 691	1 223 312	1 335 730	1 335 730	1 335 730
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-141 922	-172 373	-179 970	-179 970	-179 970
INTERN SAMMANLAGT	985 768	1 050 939	1 155 760	1 155 760	1 155 760
VERKSAMHETENS INTÄKTER	411 399	405 017	407 750	407 750	407 750
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-1 385 451	-1 472 148	-1 543 694	-1 583 629	-1 615 859
EXTERN SAMMANLAGT	-974 052	-1 067 131	-1 135 944	-1 175 879	-1 208 109
	11 716	-16 192	19 816	-20 119	-52 349

Kostservicen har hand om måltidsservicen i Larsmo kommun. Kommunens tillredningskök tillreder mat till daghem, förskolor och skolor och till äldreomsorgens olika enheter. På de enheter där det inte finns ett tillredningskök finns ett fördelningskök.

Städsvicen producerar all städservice i kommunen kostnadseffektivt och i enlighet med fastställd städdimensionering.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Kostservice förvaltning	Verksamheten är effektiv och fungerande.	Planeras enligt behoven årligen. Där det är möjligt har personalen kombinerade uppgifter för kostservice/städservice.
	Motiverad och kunnig personal	Personalen deltar i utbildning inom sitt område åtminstone motsvarande 2 arbetsdagar/person/år. Minst ett informationsmöte/år hålls där personalen görs delaktig.
Kostservice	Näringsrik och varierande kost av god kvalitet som gästerna uppskattar tillreds på ett kostnadseffektivt sätt.	Kommunen använder programmet Aivo för att närings- och prisberäkna måltiderna. Alla matsedelns recept är införda per 31.12.2019. Arbetet med prisberäkning påbörjas under året. Vi deltar i gemensamma upphandlingar, både regionalt och genom Kuntahankinnat. Färdigt förädlade salladskomponenter används i våra kök. Vid tillredning används sous vide-produkter när det är ändamålsenligt. Variation skapas genom temavecka eller temadagar. Matgästernas åsikter utvärderas årligen, t.ex. genom en enkät till utvald grupp.
	God kvalitet på maten.	Egenkontroll i enlighet med Eviras direktiv. Alla kök strävar till att få resultatet "utmärkt" i sin Oiva-rapport. Regelbundna möten inom enheterna med berörda parter.

	Minska matsvinnet.	En mätning av svinnet görs 4 gånger per år.
Mattransporter	Kostnadseffektiva transporter.	Offerter tas för mattransporter. Läsårsvis koordineras transportrutten för att få effektivast möjliga användning. T.ex. mellanmål skickas med samma transport som övriga måltider.
Städservice förvaltning	Verksamheten är effektiv och fungerande.	Städdimensionering tillämpas i alla våra fastigheter. Behövliga justeringar görs då det sker förändringar i verksamheten samt enligt behov. Nya enheter dimensioneras vid ibruktagnin enligt gällande standarder. Personal är dimensionerad enligt behov.
	Motiverad och kunnig personal	Personalen deltar i utbildning inom sitt område åtminstone motsvarande 2 arbetsdagar/person/år. Minst ett informationsmöte/år hålls där personalen görs delaktig.
Städservice	Våra fastigheter är välstädade med ergonomiska metoder.	Städinstruktioner finns för alla fastigheter. Även instruktioner för hur det skall städas ifall vikarie inte finns att tillgå. Städmaskiner används för att effektivera städningen och för att uppnå ett bättre städresultat. Minst 1 städmaskin/enhet. Redskap som används är ändamålsenliga och personalen får fortbildning i hur de ska användas.

Antal måltider	2017	2018	2019	2020	2021
Skolköken	255 622	310 455	318 060	325 600	334 400
Sandlundens åldringscenter	58 445	58 500	57 800	58 000	58 000
Sammanlagt	314 067	368 955	375 860	383 600	392 000

Internt måltidspris	2017	2018	2019	2020	2021
Skolelever, euro/måltid	2,40	2,40	2,55	2,55	2,55
Daghem, skolelever 0-6, euro/måltid	2,35	2,35	2,50	2,50	2,50
Daghem, euro/mellanmål	1,10	1,10	1,10	1,20	1,20
Sandlundens åldr.center, €/när.dag	16,17	16,17	16,17	16,17	16,17

Städservice	2017	2018	2019	2020	2021
Städytor, m ² /pers.resurs					
Skolor	12 890/9,50	12 858/9,60	13 233/10,30	13 500/10,80	13 500/10,80
Daghem	1 584/2,45	2 289/2,40	2 300/2,40	2 300/2,40	2 300/2,40
Sandlundens åldringscenter	2 190/1,78	2 190/1,78	2 190/1,75	2 190/1,75	2 190/1,75
Övriga utrymmen	2 200/1,40	2 316/1,40	2 316/1,40	2 316/1,40	2 316/1,40

Planerade åtgärder 2020-2021

Verksamheten inom kosthållet och städservice bedrivs på ett effektivt sätt. Arbetet med närings- och kostnadsberäkning fortsätter med målsättning att alla våra recept som ingår i matsedeln skall finnas i Aivo och där kontinuerligt utvärderas och uppdateras. Även prisberäkning skall kunna göras här i sin helhet.

Städdimensioneringen är hela tiden uppdaterad i våra fastigheter enligt våra behov.

Personalen deltar kontinuerligt i fortbildning och är delaktiga i den verksamhet som bedrivs.

INTERN SERVICE, ALLMÄNNA

Intern service, allmänna	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	225 934	248 120	254 770	254 670	254 670
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-2 789	-3 330	-4 350	-4 350	-4 350
INTERN SAMMANLAGT	223 145	244 790	250 420	250 320	250 320
VERKSAMHETENS INTÄKTER	2 832	2 400	2 400	2 400	2 400
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-263 294	-258 798	-286 674	-287 471	-288 285
EXTERN SAMMANLAGT	-260 462	-256 398	-284 274	-285 071	-285 885
	-37 316	-11 608	-33 854	-34 751	-35 565

Anslaget omfattar IT funktionerna, kopiering, materiallager och telefonfunktioner.

Ett nytt ärendehanteringsprogram togs i bruk från 1.1.2017 och vidareutveckling pågår.

Ett ekonomisystem samt personaladministrationsprogram och löneprogram togs i bruk 2017. och anpassningen fortsätter 2018-2020.

Den interna servicen omfattar IT, materiallager, kopiering och telefoni.

IKT-enheten ansvarar för datastöd, datasäkerhet och underhåll av nätverk och apparatur. Kommunen har ett administrativt nätverk och ett nätverk för undervisningssektorn. Internettjänster tillhandahålls av JNT. IT-säkerheten hålls på en hög nivå. För olika datasystem finns utsedda administratörer som ansvarar för funktionaliteten och säkerheten gällande personuppgifter. För dataskydd och säkerhet har anvisningar uppgjorts enligt EU:s dataskyddsbestämmelser.

Ett kontorsmateriallager finns i kommungården som betjänar även andra enheter. Kontorsmaterial och kopieringspapper upphandlas via ramavtal till största delen förutom vissa specialprodukter. Materiallaget inventeras årligen.

Telefonisystemet fungerar via köptjänst med JNT och kopieringstjänsten via Canorama. Användningen följs upp centralt.

FASTIGHETSFÖRVALTNING

Fastighetsförvaltning	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	65 190	66 020	71 390	71 390	71 390
INTERN SAMMANLAGT	65 190	66 020	71 390	71 390	71 390
VERKSAMHETENS INTÄKTER	378 337	296 000	328 000	288 000	288 000
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-36 248	-32 850	-31 500	-31 500	-31 500
EXTERN SAMMANLAGT	342 089	263 150	296 500	256 500	256 500
	407 279	329 170	367 890	327 890	327 890

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Fastighetsförvaltning	Kommunen utarrenderar tomter för egnahems-, par- och radhus samt industrifastigheter. Tomterna kan inlösas efter att de bebyggts.	Kommunstyrelsen fastställer årligen en förteckning över de tomter som kan utges. Årligen räknas med att ca 10 tomter arrenderas eller reserveras.
	Kommunens mark- och skogsinnehav sköts och underhålls enligt skogsbruksplanen så att framtida avkastningar tryggas.	Kommunens skogar gallras, avverkas och planteras enligt riktlinjerna i skogsbruksplanen.

INTEGRATION AV INVANDRARE

Integration av invandrare	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	152 722	180 000	130 000	130 000	130 000
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-24 367	-58 500	-42 200	-42 200	-42 200
EXTERN SAMMANLAGT	128 355	121 500	87 800	87 800	87 800
	128 355	121 500	87 800	87 800	87 800

Integrationsarbetet är ett samarbete mellan Jakobstadsregionens kommuner. Integrationsenheten lyder under stadsstyrelsen i Jakobstad och enheten har utrymmen centralt i staden.

Kvotflyktningmottande har höjts till ca 100 flyktingar per år till nejden. Även kommunplatser för asylflyktingar som får uppehållstillstånd reserveras.

De övergripande målen för integrationsarbetet är att långsiktigt, målinriktat och systematiskt, i samarbete med övriga sektorer, stöda invandrarernas och samhällets interaktiva utveckling med att ge invandrarna de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet samt stöda invandrarernas möjligheter att upprätthålla sin egen kultur och sitt eget språk.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Integration av invandrare	Stöda invandrarernas integration genom att ge dem kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och i arbetslivet.	Förberedande undervisning ordnas för vuxna och barn i samarbete med regionens kommuner. Den nya integrationsporten i Jakobstad är en servicepunkt för alla nyfinländare i Jakobstadsnejden. Avgiftsfri, individuell handledning erbjuds för att stöda integrationsprocessen.
	Stöda invandrarernas möjligheter att upprätthålla sin egen kultur och sitt eget språk.	Föreningsliv och bildande av sociala nätverk där nyfinländarna kan träffas stöds.

KÖPMANHOLMEN

Köpmanholmen	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 106	5 600	300	300	300
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-12 970	-8 990	-2 860	-2 860	-2 860
INTERN SAMMANLAGT	-11 864	-3 390	-2 560	-2 560	-2 560
VERKSAMHETENS INTÄKTER	68 411	73 100	100 000	100 000	100 000
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-105 722	-106 587	-86 350	-94 719	-95 624
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-1 534	-1 540	0	0	0
EXTERN SAMMANLAGT	-38 845	-35 027	13 650	5 281	4 376
	-50 709	-38 417	11 090	2 721	1 816

Köpmanholmen fungerar som kommunens rekreationsområde samt som knutpunkt för turismen sommartid. På holmen fungerar Köpmanholmens café och beställningsrestaurang och det finns möjligheter att hyra bastu och konferensutrymmen.

Köpmanholmen är också en viktig sommararbetsplats för ungdomarna.

Underhandlingar förs med privat aktör om bedrivande av restaurangverksamheten.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Restaurangverksamhet	Café- och restaurangverksamheten ska visa ett nollresultat.	Ökat kundantal. Nöjda kunder. Personalstyrkan optimeras. Samarbetet med Karleby stads turism och M/S Jenny fortsätter.
Övrig verksamhet	Rekreativområde som betjänar allmänheten	Området och simstränderna hålls snygga och underhålls för att betjäna allmänheten. Landhöjningen åskådliggörs i TerraMarehallen, i utsiktstornet och på gångstigen. Utsiktstornet underhålls så att säkerheten kan garanteras.

Besöksstatistik	2017	2018	2019	2020	2021
Besökare	10 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Grupper	50	50	50	50	50

Planerade åtgärder 2020-2021

Fokusområde är att öka kundunderlaget genom att öka gruppbokningarnas antal och samarbete med Karleby stads turism.

Personalrekrutering på lång sikt bör förbättras för att få kontinuitet i verksamheten.

KONCERNBOLAGEN

Rönnliden Invest Ab

Mission

Rönnliden Invest Ab är ett helägt dotterbolag till Larsmo kommun. Bolaget förverkligar kommunens strategi om ett tillräckligt utbud av utrymmen och verksamhetsmöjligheter för nyetableringar genom strategiskt delägarskap och byggande av nya företagsutrymmen eller service-enheter.

Vision

Bolaget ska vara vinstbringande. Vinsten återinvesteras för att långsiktigt stärka företagande och sysselsättning i kommunen.

Fastighets Ab Larsmo Bostäder

Mission

Fastighets Ab Larsmo Bostäder är ett helägt dotterbolag till Larsmo kommun. Bolagets förverkligar kommunens strategi om ett tillräckligt utbud av bostäder och olika boendeformer i kommunen genom att vid behov bygga nya hyresfastigheter i de olika kommundelarna. Hyresbostäderna skall vara välskötta och inomhusklimatet i lokaliteterna skall vara bra. Bostäderna skall vara attraktiva på hyresmarknaden.

Vision

Bolaget skall hålla fastigheterna attraktiva och i gott skick. Till de årliga reparationerna och underhåll används bolagets egna medel.

Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy

Mission

Fastighets Ab Centrumhuset är ett helägt dotterbolag till Larsmo kommun. Bolaget förverkligar kommunens strategi om utvecklandet av centrumområdet genom förvaltande av fastigheten Equity.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Rönnliden Invest Ab	Bosund industriområde utvecklas till en modern, attraktiv och energieffektiv Business Park.	2019-2021 Planering av Bosund Business Park.
	Vidmossen och Gammelhagen industriområde är etablerade med multifunktionella företag.	2019-2021 Byggande av en industrihall per år.
	Utvecklande av Furuholmen industriområde	2019 Byggande av gemensam parkering för företagen på området
	Centrumområdet har ett mångsidigare näringsliv.	2019-2021 Planering och förverkligande av serviceenhet i centrum Förverkligande av minst en start-up enhet Indikator: uthyrningsprocent av lägenhetsytan/ antalet lokaler, antalet arbetsplatser i uthyrda lokaler, avkastning på eget kapital.

<p>Fastighets Ab Larsmo bostäder</p>	<p>Att kunna erbjuda välskötta hyresbostäder åt bostadssökande i alla kommundelar.</p>	<p>2019-2021 Renovering av tomma lägenheter vid hyresgästbyten. Måla plåttaket vid radhuset Stennäset i Näs. Förnya ytterdörrarna vid Rönngärdan 1. Färdigställa hyresradhuset Pärönvägen 1 på Storströmmen. Förverkliga målsättningen om förnybar energi genom att förnya uppvärmningssystemet vid Rönngärdan 1 och 2 i Bosund. Reparationsarbeten vid hyreshus B, Kölvägen 19 i Bosund. Ombyggnad av Rönnlidenfastigheten till bostäder enligt koncerndirektiv.</p> <p>Indikator: uthyrningsprocent av lägenhetsytan/antalet bostäder</p>
<p>Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy</p>	<p>Centrumhusets utrymmen (bibliotek, välfärdsstation, gym, café, tekniskt förråd) ska vara välskötta och uthyrda. Även torget ska vara välskött.</p>	<p>Fastigheten förvaltas effektivt. Kommunens konstverk installeras bredvid Equity torget.</p>

RÄDDNINGSVÄSENDET

Räddningsväsendet	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-27 205	-37 573	-38 690	-38 690	-38 690
INTERN SAMMANLAGT	-27 205	-37 573	-38 690	-38 690	-38 690
VERKSAMHETENS INTÄKTER	0	0	40 400	40 400	40 400
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-251 404	-280 000	-300 000	-300 000	-300 000
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-15 074	-10 710	-24 870	-33 560	-34 790
EXTERN SAMMANLAGT	-266 478	-290 710	-284 470	-293 160	-294 390
	-293 683	-328 283	-323 160	-331 850	-333 080

Den regionala räddningsnämnden har ingått avtal med kommunens två avtalsbrandkårer, vilka är Larsmo 24 som är stationerad i Holm och Bosund 25 som finns i Bosund.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Räddningsverksamhet	Räddningsenheten är snabbt på plats.	Utryckningstiden inom riskområde II är 5 min. efter alarm.
	Utryckningspersonalen har yrkeskunskap på hög nivå.	Inom det regionala räddningsverket anslås tillräckligt med medel för utbildning av personal.
	Modern och ändamålsenlig utrustning.	Kontinuerlig anskaffning av nytt material.
	Kostnaderna skall inte överskrida landets genomsnitt	Resurserna samordnas inom det regionala räddningsverket för att effektivera verksamheten. Fr.o.m. 2019 ingår hyra i externa intäkter och kostnader.
	Rättvis kostnadsfördelning.	Avtalet gällande räddningsverksamheten utvärderas

Planerade åtgärder 2020-2021

Räddningsverksamheten överförs till landskapet Österbotten från 2021.

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRD

SOCIALVÅRD

Socialvård	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-5 192 369	-5 249 370	-5 696 960	-5 706 960	-5 706 960
EXTERN SAMMANLAGT	-5 192 369	-5 249 370	-5 696 960	-5 706 960	-5 706 960
	-5 192 369	-5 249 370	-5 696 960	-5 706 960	-5 706 960

Socialvården omfattar socialomsorg och äldreomsorg. Ansvarsområden inom äldreomsorgen är administrativ äldreomsorg, servicehandledning, gemensamma funktioner/projekt, minnesrådgivning, stöd för hemmaboende, hemvård, serviceboende och åldringshem. Socialomsorg avser administrativ socialomsorg, gemensamma funktioner/projekt, handikappomsorg, familjeservicecentralen och vuxensocialarbete.

HÄLSOVÅRD

Hälsovård	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-8 477 032	-8 573 000	-8 690 000	-9 020 000	-9 320 000
EXTERN SAMMANLAGT	-8 477 032	-8 573 000	-8 690 000	-9 020 000	-9 320 000
	-8 477 032	-8 573 000	-8 690 000	-9 020 000	-9 320 000

Social- och hälsovårdsverket producerar service inom primärhälsovård, grundläggande specialiserad sjukvård, socialomsorg, äldreomsorg och miljöhälsovård i syfte att främja befolkningens välbefinnande och hälsa i samarbetskommunerna samt att förebygga social otrygghet och negativa verkningar orsakade av sjukdomar och en ohälsosam miljö.

Social- och hälsovårdsverkets mål för 2019 är följande:

1. Invånarna använder den lokala sjukvården då det är möjligt. Remisserna till Malmskas specialistvård ökar och faktureringen till kommuner utanför samarbetsområdet ökar jämfört med 2018.
2. Fler sökande till lediga vikariat och tjänster/ befattningar
3. Invånarna är beredda att rekommendera social- och hälsovårdsverkets service till sina vänner, befolkningen får service på sitt modersmål, andelen finskspråkiga som anger att de fått service på sitt modersmål ökar till 90 %
4. Mängden stödtjänster som stöder hemmaboende ökar, även för personer utan regelbundet behov av vård och service
5. Personalresursen används så ändamålsenligt som möjligt, arbetsuppgifter överförs mellan personalgrupper och bättre tekniska och digitala hjälpmedel för personalen
6. Handikappservicens servicestruktur genomgås av en extern aktör och rehabilitering och lättare vårdformer i egen regi minskar behovet av köptjänster
7. Utredning görs tillsammans med kommunernas bildningssektorer för att få rekommendationer om vilka satsningar som behövs för att stödja barn och ungas välmående
8. Genomgång av kostnaderna för transporttjänster och teknisk service för att minska dessa
9. Minskad psykosocial belastning för förmännen
10. Miljöhälsovårdens tillsynsplan förverkligas till 90 %

Larsmo kommun hör till **Vasa sjukvårdsdistrikt** som ansvarar för anordnandet specialsjukvården. Regeringen bereder som bäst ett lagförslag för anordnande av social- och hälsovården, enligt vilket anordnandeansvaret och finansieringen flyttas från kommunerna till landskapen som ska ansvara för verksamheten från 1.1.2021. Parallellt utreds bildande av Österbottens välfärdsområde. Ifall välfärdsområdet grundas besluter varje kommun vilken verksamhet som överförs till välfärdsområdet.

NÄMNDEN FÖR BILDNINGSTJÄNSTER

Nämnden för bildningstjänster	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	71 852	181 130	159 820	159 820	159 820
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-3 552 156	-4 053 455	-4 179 510	-4 179 510	-4 179 510
INTERN SAMMANLAGT	-3 480 304	-3 872 325	-4 019 690	-4 019 690	-4 019 690
VERKSAMHETENS INTÄKTER	628 379	458 236	480 005	480 005	480 005
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-9 440 045	-9 564 285	-9 898 747	-9 999 248	-10 247 337
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-106 717	-181 450	-189 920	-172 180	-176 890
EXTERN SAMMANLAGT	-8 918 384	-9 287 499	-9 608 662	-9 691 423	-9 944 222
	-12 398 688	-13 159 824	-13 628 352	-13 711 113	-13 963 912

Chef för barnpedagogik Malin Källman

- Barnpedagogikens förvaltning
- Småbarnspedagogik 1 – 5 år
- Småbarnspedagogik före och efter förskolan
- Morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever
- Specialdagvård
- Hemvårdsstöd

Bildningschef Carola Holm-Palonen

- Bildningsväsendets förvaltning
- Förskoleutbildning
- Grundläggande utbildning
- Andra stadiets utbildning
- Övrig bildning
- Kultur och fritid

SMÅBARNSPEDAGOGIK OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHET

Småbarnspedagogik och eftermiddagsverksamhet	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	67 872	177 890	156 580	156 580	156 580
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-627 038	-967 013	-989 750	-989 750	-989 750
INTERN SAMMANLAGT	-559 166	-789 123	-833 170	-833 170	-833 170
VERKSAMHETENS INTÄKTER	443 330	422 986	446 275	446 275	446 275
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-3 014 108	-3 020 492	-3 027 242	-3 242 802	-3 330 068
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-15 713	-23 020	-22 060	-11 220	-15 220
EXTERN SAMMANLAGT	-2 586 491	-2 620 526	-2 603 027	-2 807 747	-2 899 013
	-3 145 658	-3 409 649	-3 436 197	-3 640 917	-3 732 183

Förvaltningen skall handha den allmänna förvaltning, budgetuppföljning samt ekonomisk redovisning inom småbarnspedagogik för barn 1-6 år samt skolelevernas morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Lagen om småbarnspedagogik styr verksamheten.

Med småbarnspedagogik avses en systematisk och målinriktad helhet som består av fostran, undervisning och vård av barn 1-6 år och i vilken i synnerhet pedagogiken betonas. Målet med småbarnspedagogiken är att stöda barnets uppväxt, utveckling och lärande samt att främja barnets välbefinnande. Småbarnspedagogik finns till för barnet.

Sakkunnigt ämbetsverk för barnpedagogiken är Utbildningsstyrelsen.

Plats erbjuds åt barn som är i behov av småbarnspedagogik i enlighet med lagen om småbarnspedagogik. Alla barn i Larsmo 1-5 år har rätt till småbarnspedagogik minst 20h/v.

Skoleleverna i åk 1-2 erbjuds morgon- och eftermiddagsverksamhet.

Planering av mera verksamhetsutrymmen för småbarnspedagogiken bör fortgå, detta med tanke på ev. ändringar om avgiftfri småbarnspedagogik för barn 3 år och äldre, vilket troligen ökar trycket markant på antalet platser i kommunen.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Barnpedagogik förvaltning	Förbättrat ledarskap inom avdelningen för barnpedagogik.	Personalenkät angående hur ledarskapet fungerar inom småbarnspedagogiken. Fortbildning för förmännen i anslutning till resultaten. Deltagande i Ledarforum. Deltagande i Framtidsdalen.
Småbarnspedagogik barn 1-6 år	Sprida kunskapen som fås inom våra olika projekt: Digilek (utvecklande av fysisk aktivitet och lärmiljöer) och Hållbarhetsprojektet (i samarbete med Helsingfors universitet).	Fortbildning till personalen inom avdelningen för barnpedagogik angående nya lärmiljöer och hållbarhetsfostran. Detta i enlighet med riktlinjer för verksamhetskultur i planen för småbarnspedagogik.

	Utvecklandet av den pedagogiska verksamheten utgående i från barnens behov. Förkunskap ang. behov fås via observation, individuella samtal. Barnets och vårdnadshavarnas delaktighet ökas och innehållet i verksamheten utgår från barnet.	Teamplanering av den pedagogiska verksamheten i oktober/november utgående från det enskilda barnets och barngruppens behov. Gemensamt underlag för planering för verksamheten används. Resultatet redovisas för kännedom i nämnden för bildningstjänster.
	Öka användningen av finska språket inom verksamheten i daghemmen. Genom att få in en mera naturlig användning av finska språket tack vare projektet "Språkets lärtig i Larsmo" som stöds av Kulturfonden.	Avdelningen för barnpedagogik utvärderar användningen av finska i verksamheten i dag. Dokumenteras. Utveckla och dokumentera material och metoder som kan stöda en utökad användning av finska språket i verksamheterna. Detta i enlighet med riktlinjerna för verksamhetskulturen i planen för småbarnspedagogik. Personalen ges stöd och fortbildning. Projektet "Språkens lärtig i Larsmo" inkluderar även förskolans verksamhet och församlingens dagklubsverksamhet.
	Planen för småbarnspedagogik implementeras på alla enheter i kommunen.	Nya och gamla arbets- och förhållningssätt diskuteras och utvecklas. Pedagogiska diskussioner kring olika teman på enheterna månatligen. Dokumenteras.
	Tillsammans med förskolan och den grundläggande utbildningen utforma vår gemensamma lärtig	Synliggöra lärtigen småbarnspedagogik-förskolan-grundläggande utbildning i Larsmo kommun bl.a. genom gemensam fortbildning minst en gång/år och möten minst 1 per/år.
	Att uppnå den statliga rekommendationen om motion och rörelse 3 h/dag. Tyngdpunkten inom småbarnspedagogiken i Larsmo bör ligga på utevistelse och rörelse och bygga på upptäckarglädje hos barnet.	Barnen i den småbarnspedagogiska verksamheten tar dagligen del av ledda rörelsestunder ute och inne. Barn i heldagsverksamhet vistas utomhus minst 3 h/dag. Ledda rörelsestunder redovisas.
	Arbeta med gruppdynamiken i barngrupper för välfungerande barngrupper, där enskilt barn med sina styrkor lyfts fram.	Närvarande vuxna som ser och hör barnet samt deltar i alla verksamhetsformer. Indelning av barngrupper i enlighet med aktuell verksamhet.
Morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolbarn åk 1-2	Alla barn i åk 1-2 möjlighet ges möjlighet att delta i verksamheten om/då vårdnadshavarna arbetar/studerar.	Antalet närvarobesök mäts och redovisas. Alla barn som ansöker om plats får en plats i verksamheten. Smågruppsarbete, indelning av barngrupper i enlighet med aktuell verksamhet.
Extra stöd för barn inom småbarnspedagogiken barn 1-5 år /Specialbarnträdgårdslärare	Möjligheter att få stöd, i första hand i egen barngrupp enligt barnets eget behov.	Specialbarnträdgårdslärare ambulerar mellan enheterna, arbetar vid behov med enskilt barn, ger stöd och handledning till personalen. Antalet besök med enskilda barn och besök i barngrupp redovisas.

Verksamhetsdagen för förskolebarnen är en helhetsdag kl. 6.30-16.30 fr.o.m. augusti 2017, där förskolan är en del av verksamhetsdagen. 4 barnträdgårdslärare anställdes i heltid för uppgiften 12.8 2017.

Furuholmens daghem utökas med 1 avdelning för 24 barn i åldern 3-5 år under vårterminen 2020.

6-årsverksamheten/förskolan samt skolans morgon- och eftermiddagsverksamhet får nya utrymmen i Risö skola vårterminen 2020.

Parkverksamheten ordnas i Näs och i Furuholmen, 3 d/v. sedan hösten 2017.

Planering av mera verksamhetsutrymmen för småbarnspedagogiken bör fortgå, detta med tanke på ev. ändringar om avgiftfriverksamhet vilket ökar trycket på antalet platser i kommunen.

	2017	2018	2019	2020	2021
Småbarnspedagogik i daghem					
Antal platser	140/200	200	220	220/224	224
Antal närvarodagar	37 000	44 000*/ 28 600**	44 000*/ 28 600**	49 280*/ 32 032**	49 280*/ 32 032**
Euro/närv.dag kostnad	38	45/69	47/73	44/69	45/70
Småbarnspedagogik före/efter förskolan (6-årsverksamhet)					
Antal platser/förskolebarn		60	60	60	60
Antal närvarodagar		13 200*/ 8 580**	13 200*/ 8 580 **	13 200*/ 8 580 **	15 400*/ 10 010**
Euro/närv.dag kostnad		19/29	16/25	17/25	14/22
Specialdagvård					
Antal barn med spec.behov	25	25	25	25	25
Antal besök (jobbat med enskilt barn)	220	220	220	220	220
Besök i grupper (handledd)	60	60	60	60	60
Parkverksamhet					
Antal familjer	70	70	80	80	80
Antal barn	120	120	130	130	130
Antal närvarodagar	1 300	1 300	1 400	1 400	1 400
Småbarnspedagogik i hemmet					
Antal platser	28	14/12	12	12	8
Antal närvarodagar	4 200	2 860*/ 1 859**	2 640*/ 1 716**	2 640*/ 1 716**	1 760*/ 1 144**
Euro/ närvarodag kostnad	44	68/105	63/97	64/99	97/150
Skolbarnens eftermiddagsverksamhet					
Antal platser		70	70	70	70
Antal närvarodagar		13 300*/ 8 645**	13 300*/ 8 645**	13 300*/ 8 645**	13 300*/ 8 645**
Euro/ närvarodag (netto)		6/9	7/11	7/11	7/12
Hemvårdsstöd för barn					
Antal stödmottagare	180	180	176	180	180
Euro/stödmottagare	4 682,39	4 166,67	4 166,67	4 166,67	4 166,67
Utgifter, 1000 euro	800,00	750,00	735,00	750,00	750,00

Om fullbeläggning, 100 % närvaro 220 dagar/år*
Uppskattad verklig närvaro**

Pris, euro/närvarodag vid full beläggning***
Pris, euro/närvarodag vid uppskattad beläggning ****

En ny verksamhetsgrupp för barn 3-5 år inleder verksamhet vid Furuholmens daghem 1.4.2020.

Planerade åtgärder 2020-2021

Riktad fortbildning i ledarskap för förmän inom barnpedagogik utgående i från resultaten av undersökningen om pedagogiskt ledarskap och verksamhetskulturen på våra enheter.

FÖRVALTNING, BILDNING

Förvaltning, bildning	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-15 706	-41 084	-44 350	-44 350	-44 350
INTERN SAMMANLAGT	-15 706	-41 084	-44 350	-44 350	-44 350
VERKSAMHETENS INTÅKTER	83	0	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-95 483	-94 469	-94 156	-95 527	-96 927
EXTERN SAMMANLAGT	-95 400	-94 469	-94 156	-95 527	-96 927
	-111 106	-135 553	-138 506	-139 877	-141 277

Verksamhetsområdet förvaltning omfattar skolväsendets allmänna förvaltning, budgetuppföljning, redovisning av ekonomisk och statistisk natur till myndigheter, skolskjutsning, specialundervisning, förskoleundervisning, musikundervisning (Jakobstads Musikinstitut), samt kultur och fritid.

I överensstämmelse med kommunens allmänna målsättningar vill bildningssektorn skapa goda förutsättningar för Larmsos barn och ungdomar att få en bra start inför framtiden.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Förvaltning, bildning	Resultaten i de nationella utvärderingarna (KARVI, UKM) ska vara bättre än landets medeltal.	Resultaten av utvärderingarna utvärderas och analyseras och åtgärder vidtas vid behov.
	Mångprofessionellt arbete kring barnet/eleven.	Nya former av förebyggande elevvårdsarbete utarbetas genom yrkesövergripande samarbete.
	Verksamhetsstrukturen förnyas.	Deltagande i projektet "Skola i Världsklass", ett nätverk för samtliga finlandssvenska skoladministratörer (start hösten 2018 och pågår till 2020). Deltagande i minst två seminarier per termin samt eventuellt studieresor. Deltagande i "Framtidsdalen", uppbyggande av en kommunal ledningsgrupp gemensam för småbarnspedagogiken, grundläggande utbildningen samt kultur och fritid.

Förvaltningskostnader	2017	2018	2019	2020	2021
Euro/ elev	119	129	129	129	129

GRUNDSKOLAN

Grundskolan	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	650	0	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-2 606 112	-2 700 280	-2 801 540	-2 801 540	-2 801 540
INTERN SAMMANLAGT	-2 605 462	-2 700 280	-2 801 540	-2 801 540	-2 801 540
VERKSAMHETENS INTÄKTER	134 764	18 550	11 380	11 380	11 380
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-5 672 529	-5 880 140	-6 177 586	-6 058 869	-6 213 897
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-18 189	-28 340	-34 410	-25 260	-30 260
EXTERN SAMMANLAGT	-5 555 954	-5 889 930	-6 200 616	-6 072 749	-6 232 777
	-8 161 416	-8 590 210	-9 002 156	-8 874 289	-9 034 317

Skolan ska erbjuda den allmänbildning som varje barn har rättighet till. Dess uppgift är att främja allsidig personlighetsutveckling hos de unga och att stödja dem så att de får de färdigheter de behöver för fortsatta studier och yrkesval. Ytterligare ska skolan, genom att beakta elevernas individuella olikheter, skapa förutsättningar för dem att på ett positivt sätt växa in i samt verka i samhället.

1.8.2016 togs den nya läroplanen i bruk för förskolan samt åk 1-6. 1.8.2017 togs den i bruk i åk 7, hösten 2018 togs den i bruk i åk 8 och hösten 2019 tas den i bruk i åk 9.

I samband med ibruktagandet infördes även timresursberäkningen enligt ny timplan.

Kommunfullmäktige beslutar om timresursramen och svenska skolektionen beslutar om fördelningen av den givna timresursen mellan skolorna.

Skolskjuts beviljas elever i förskolan samt elever i åk 1-3 med över 3 km skolväg och i åk 4-9 med över 5 km skolväg. Elevströmningarna styrs så att skolornas användningsgrad optimeras.

Kommunens finskspråkiga elever går i finskspråkiga skolor i Jakobstad i enlighet med uppgjorda avtal med Staden Jakobstad.

Kommunen har även avtal med Staden Jakobstad om skolgång för elever med särskilda behov.

Skolorna arbetar med systematisk skolutveckling i enlighet med rekommendationer från Utbildningsstyrelsen (UBS). UBS anger följande övergripande teman för skolutvecklingsarbete:

- Elevernas hälsa och välmående, samt motivation
- Pedagogik och undervisningsmetoder
- Lärarnas välmående och hälsa
- Skoldagens uppbyggnad och undervisningsarrangemang
- Undervisningsteknologi (IKT), inom detta område krävs kontinuerlig handledning och fortbildning för lärarna
- Elevernas delaktighet
- Kollaborativ undervisning och samarbete
- Lär miljörerna
- Verksamhetskulturen
- Ledarskapet

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Förskolan för 6-åringar	Den nya organisationsmodellen för förskoleundervisningen stärks.	Rektorerna för respektive förskola ansvarar för att verksamhetskulturen i den nya organisationsmodellen befästs och utvecklas genom veckovisa möten.
	Innovativa lärmiljöer skapas, utepedagogik och finska prioriteras.	Skapande av lärmiljöer inomhus och utomhus som främjar fysisk aktivitet. Finska används i den dagliga verksamheten; sagostunder, visor, lekar etc. Externa medel söks för projekt som främjar språk och kommunikation.
	Gemensam lärtig med småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen.	Synliggörande av lärtigen genom förstärkning av det mångprofessionella samarbetet m.hj.a. gemensam fortbildning, pedagogiska diskussioner samt gemensamma möten, minst en gång per år. Elevernas självvärdering.
	Elevvårdstjänster i förebyggande syfte utökas.	Elevvårdsresurserna möjliggör att skolkurators- och skolpsykologtjänsterna kan erbjudas även i förskolan.
Grundläggande utbildning, allmänundervisning samt spec. undervisning, åk 1-9	Användningen av IKT i undervisningen utökas och lärarna har kompetens att använda den IT-utrustning som finns och som införskaffas till skolorna.	Rektorerna ansvarar för att lärarna får adekvat utbildning samt handledning och lärarnas kompetens följs upp via enkät till lärare och elever. Ny IKT-strategi för åk 1-9 utarbetas. Alla lärare får handledning i användningen av IKT i undervisningen på den egna skolan. TIP-teamet handleder lärarna på respektive skola.
	Förnyelse av undervisningsmetoder i finskaundervisningen.	Den stadiövergripande arbetsgrupp som tillsatts ansvarar för detta i samarbetet med de lärare som undervisar i finska. Benchmarking för att få "best practice". Skapande av nätverk med andra skolor för att få möjlighet att "praktisera" finskan.
	Hög kvalitet på specialundervisningen	Speciallärarna utökar samarbetet över stadiegränserna, liksom det sektoröverskridande samarbetet. Utökad samarbete med hemmen. Relevant fortbildning för speciallärarna.
	Gemensam lärtig med småbarnspedagogiken och förskolan.	Skapande av kreativa lärmiljöer med fokus på hur undervisningen kan göras annorlunda i klassrummet och utanför klassrummet/utomhus. Tutorlärarna har ett övergripande ansvar för handledning i den nya pedagogiken i enlighet med LP2016.
	Alla elever mår bra.	Skolorna deltar i projektet "Rörelse i skolan". Skolornas klubbverksamhet fokuserar på sådan verksamhet som befrämjar elevernas

		välstånd såväl fysiskt som psykiskt.
	Elevvården arbetar i ökad omfattning med förebyggande åtgärder för att främja elevhälsan.	Skolpsykologresursen ändras från köptjänst (0,5) till egen verksamhet genom att en skolpsykologtjänst i heltid inrättas fr.o.m. 1.8.2019. Utökande av skolkuratorsresursen fr.o.m. 1.1.2021.
	Professionellt ledarskap.	Relevant fortbildning för rektorerna i syfte att stärka det professionella ledarskapet. Deltagande i de årliga Rektorsdagarna som ordnas av UBS. Deltagande i ledarskapsutbildningen "Framtidsdalen".
	Förnyad differentierad resurstilldelning.	Kriterier uppgörs som grund för resurstilldelningen.

Omorganiseringen av förskoleverksamheten (fr.o.m. 1.8.2017) möjliggör en smidigare övergång från förskolan till åk 1 och åk 2. Vid nyanställning av förskollärare anställs timplärare i huvudsyssla, PeM, som ansvarig pedagog och läraren kan därmed följa med förskolegruppen upp till åk 1 och åk 2, vilket innebär en god pedagogisk helhet.

Elever i egna skolor	2017	2018	2019	2020	2021
Förskola, 31.12.					
euro/elev	4 898	6 638	5 552	6 346	6 651
Elevantal	127	107	120	106	103
Åk 1-6, 31.12					
euro/elev	7 590	7 576	7 709	7 462	7 621
Elevantal, totalt	583	610	628	644	643
Bosund	138	139	137	146	135
Näs	142	144	148	143	149
Holm	166	177	192	188	200
Risö	137	150	151	167	159
Åk 7-9, 31.12.					
euro/elev	10 785	10 681	11 649	10 993	10 973
Elevantal	265	283	278	290	300
Grundskolan tot. åk 1-9					
euro/elev	8 589	8 560	8 918	8 554	8 687
Elevantal	848	893	906	934	943

Elever i övriga kommuner	2017	2018	2019	2020	2021
Åk 0-6, 31.12					
Fi, Jakobstad	4	4	2	2	2
Sv, Jakobstad	4	5	2	1	1
Åk 7-9, 31.12.					
Fi, Jakobstad	5	5	5	5	5
Sv, Jakobstad	6	4	4	2	2
Åk 0-9, Specialundervisning					
Fi, spec.klass, Jakobstad	1	1	0	0	0
Sv, spec.klass, Jakobstad	13	7	7	7	7
Åk 1-6, Språkbadsskola					
Sv, Fi, Jakobstad	0,5	2	2	2	2

Planerade åtgärder 2020-2021

Förskolan för sexåringar

Risö skola byggs ut så att Risö förskola får nya utrymmen i samma fastighet fr.o.m. 1.8.2020.

Utveckling av utomhuspedagogiken samt finska språket i linje med verksamheten inom småbarnspedagogiken.

Fokus på den förebyggande elevvården via specialbarntädgårdsläraren, skolkuratorn och skolpsykologen.

Grundläggande utbildning, allmän undervisning samt specialundervisning åk 1-9

Skolornas fokusområden under planeperioden är följande:

- fortsatt implementering samt utvärdering av LP2016 för samtliga årskurser (F-åk 9).
- satsning på multilitteracitet, dvs.läsning, läsförståelse, språk och kommunikation.
- IKT i undervisningen, TIP-teamet fortsätter sin verksamhet och Tutorlärarna utvecklar sin verksamhet.
- satsning på nya pedagogiska undervisningsmetoder inom undervisningen i finska under ledning av den stadieövergripande "Finskagruppen".
- Skolutvecklingsarbete genomförs i enlighet med Utbildningsstyrelsens temaområden.

Undervisningen utvecklas utifrån ett modernt synsätt på inlärningsmiljön i enlighet med intentionen i LP2016.

Inom specialundervisningen betonas det stadieövergripande samt yrkesövergripande samarbetet

ANDRA STADIETS UTBILDNING OCH ÖVRIG BILDNING

Andra stadiets utbildning och övrig bildning	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-89 049	-75 900	-80 300	-78 300	-78 300
EXTERN SAMMANLAGT	-89 049	-75 900	-80 300	-78 300	-78 300
	-89 049	-75 900	-80 300	-78 300	-78 300

Bidrag för skjutsningskostnaderna åt elever på andra stadiet, med under 10 km skolväg, ingår i anslaget. Självrisken är 43 euro/mån.

Övrig bildning omfattar studier inom Arbetarinstitutet, Kvarnen (Kronoby folkhögskola) samt Musikinstitutet.

Ett mångsidigt kursutbud inom Arbis utvecklas med beaktande av alla befolkningsgrupper och ålderskategorier.

Målet är att ordna minst 5 kurser som riktar sig till ungdomar.

Elever i II-stadiet, 20.9.	2017	2018	2019	2020	2021
Gymnasier	83	87	87	87	87
Yrkesutbildande skolor					
Optima	118	120	120	120	120
Yrkesakademin, YA	43	48	48	48	48

Fri bildning	2017	2018	2019	2020	2021
Kvarnen					
Euro, totalt	10 390	10 000	10 000	10 000	10 000
Antal studieveckor	104	128	128	128	128
euro/sv	100	78	78	78	78
Jakobstads arbetarinstitut					
Euro, totalt	37 535	22 000	32 000	30 000	30 000
Antal timmar	1 333	1 455	1 455	1 455	1 455
euro/h	29	15	22	21	21
Musikinstitutet i Jakobstad					
Euro, totalt	37 146	40 600	35 000	35 000	35 000
Antal elever	28,5	27	27	27	27
euro/elev	1 303	1 503	1 296	1 296	1 296

KULTURVERKSAMHET

Kulturverksamhet	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-192 868	-204 899	-214 880	-214 880	-214 880
INTERN SAMMANLAGT	-192 868	-204 899	-214 880	-214 880	-214 880
VERKSAMHETENS INTÄKTER	28 507	0	2 000	2 000	2 000
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-334 264	-311 786	-330 706	-333 537	-336 428
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-31 749	-37 530	-35 280	-35 280	-35 280
EXTERN SAMMANLAGT	-337 505	-349 316	-363 986	-366 817	-369 708
	-530 373	-554 215	-578 866	-581 697	-584 588

Biblioteken

Det allmänna biblioteket bör erbjuda sina låntagare möjlighet till både kunskap och förströelse genom att ge alla kommunens invånare tillgång till det slag av biblioteksmaterial de är i behov av. Kommunbiblioteket strävar till att så många som möjligt av kommunens invånare använder bibliotekets olika tjänster.

De nya biblioteksutrymmena (fr.o.m. 1.6.2017) ger möjlighet till nya former av kultur- och bildningsverksamhet. Larsmos bibliotek ska vara en naturlig mötesplats för alla kommuninvånare, "Larsmos vardagsrum".

Allmän kultur

Kulturverksamheten ska sträva till att öka trivselen i kommunen och stärka känslan för den egna identiteten samt att stimulera invånarnas sinnen för kulturella värderingar och verksamheter. Kommuninvånarna ska uppleva att oavsett kulturell eller språklig bakgrund, så finns det ett passande utbud av aktiviteter.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Bibliotek	Effektiv biblioteksverksamhet.	Utvärdering av meröppet i huvudbiblioteket. Prioritering av ämnesordsindexering av faktaböcker. Utvecklande av den nya integrerade och interaktiva gemensamma webbportalen för Fredrikabiblioteken. Aktivare informationsverksamhet via sociala medier som Instagram och Facebook.
	Effektivt samarbete med skolorna.	Uppbyggande av skolbiblioteket i Cronhjelmsskolan. Deltagande i ett stadieövergripande läsprojekt. Undervisning i biblioteksanvändning för de lägre årskurserna. Regelbundet samarbete med skolornas biblioteksansvariga lärare, två möten per termin.
	Verksamheten för yngre barn fortsätter och utvidgas.	Regelbundna sagostunder för yngre barn ordnas samt teaterföreställningar som riktar sig till små barn köps in.

	Verksamhet för nyfinländare.	Språkcaféer för vuxna och pysselhörna för barnen.
Allmän kultur	Utbudet av kulturevenemang breddas.	Utökat samarbete med kulturbyråerna i grannkommunerna. I de nya biblioteksutrymmena ordnas mindre evenemang som t.ex. författarkväll, musikafton o.dyl. med en "smalare" publik. Samarbete med lokala, regionala, nationella samt internationella kulturproducenter. Aktiv part i anordnandet av evenemang på Larsmo torg.
	Implementering av kulturplanen för skolorna.	Kulturplanen, som är ett komplement till läroplanen, beskriver vilka kulturella verksamheter eleverna ska få ta del av årskursvist och rektorerna och lärarna ansvarar för att eleverna deltar i dessa.
	Tillgängliggörande av kultur med hjälp av digitala lösningar.	Deltagande i projektet "Digital Delaktighet". SÖFUK är projektägare och Larsmo är med som pilotkommun.

Kulturverksamhet	2017	2018	2019	2020	2021
Bibliotek					
Besök	60 528	50 500	51 000	52 000	52 500
Utlåning	114 347	108 200	109 400	110 600	111 800
Låntagare	2 087	1 900	1 925	1 950	1 975
Euro/lån	4,02	4,43	4,60	4,57	4,55

Planerade åtgärder 2020-2021

Biblioteken

Biblioteken strävar till att nå ut till nya grupper av användare genom att bedriva en så mångsidig verksamhet som möjligt, t.ex. olika typer av utställningar, författarbesök för barn och vuxna, tävlingar för olika ålderskategorier samt inköp av teaterföreställningar för de yngre barnen.

Uppdatering av läroplanen för skolbiblioteken.

Utveckling av meröppet i Larsmobiblioteket och i Bosund bibliotek.

Kulturen

Olika typer av "kulturreSOR" planeras och ordnas i samarbete med grannkommunerna.

Samarbetet med olika kulturproducenter/kulturaktörer utökas och förstärks.

Satsning på streaming av olika evenemang och produktioner i Cronhjelmsskolans aula.

Deltagandet i projektet "Digital Delaktighet" fortsätter.

FRITIDSVERKSAMHET

Fritidsverksamhet	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	3 330	3 240	3 240	3 240	3 240
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-110 431	-140 179	-128 990	-128 990	-128 990
INTERN SAMMANLAGT	-107 101	-136 939	-125 750	-125 750	-125 750
VERKSAMHETENS INTÄKTER	21 695	16 700	20 350	20 350	20 350
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-229 263	-181 398	-188 657	-190 115	-191 616
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-41 066	-92 560	-98 170	-100 420	-96 130
EXTERN SAMMANLAGT	-248 635	-257 258	-266 477	-270 185	-267 396
	-355 736	-394 197	-392 227	-395 935	-393 146

Kommunens invånare erbjuds ett kontinuerligt och varierat utbud av fritidsservice inom ramen för tillgänglig resurs. Serviceutbudet beaktar kommunens sociala, kulturella och geografiska miljö. Verksamheten samordnas med rådande lagstiftning och föreningsverksamheten stöds. Frivilligverksamheten och egen aktivitet uppmuntras inom sektorns ansvarsområden.

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Anläggningar	Idrotts- och friluftsanläggningarna, 18 st., förvaltas kostnadseffektivt och kvalitetsmedvetet.	Kontinuerligt och förebyggande underhåll utförs regelbundet vid de olika anläggningarna. Besiktningar och myndighetsgranskningar utförs. Riskbedömnings- och säkerhetsplanerna involveras i verksamheten. Anläggningarna skall vara säkra och trygga och underhålls enligt leverantörernas anvisningar.
	Anläggningarnas användningsgrad estimeras.	Anläggningarnas besöksantal mäts där det är möjligt och ändamålsenligt.
Ungdomsverksamhet	Prioritera utvecklingsarbetet i samarbete med andra organisationer, grupper, företag.	Mötesplatser och arenor för ungdomar upprätthålls. Anordnande av regelbundna aktiviteter, klubbverksamhet, fritidsveckor, resor m.m. Underlätta förverkligandet av nya verksamhetsidéer genom att upplåta resurser i form av lokaler för bedrivande av fritidsverksamhet för barn och unga. Skapa aktiviteter som främjar en ökad trivsel och folkhälsa särskilt hos ungdomar. Upprätthålla arbetsformer och klubbverksamhet för ungdomar som ej deltar i föreningsverksamhet.

	Lättillgängliga aktivitetsutrymmen upprätthålls.	Aktivitetsutrymmen erbjuds i kommunens tre fritidsgårdar.
	Ledarfunktionerna utvecklas.	Aktiviteter skapas där ungdomar på ett naturligt sätt kan ta ansvar som ledare. Fritidsledare för klubbar och aktiviteter anställs på timbasis.
	Motarbetande av marginalisering.	Deltagande i det regionala uppsökande ungdomsarbetet. Deltagande i regionala arbetsgrupper för sektorövergripande samarbete mellan lokala myndigheter.
Övrig fritidsverksamhet	Fritidsservicen utvecklas och upprätthålls.	Fritidsbyråns egen service och samarbetsprojekt med övriga aktörer inom fritidssektorn i kommunen fortgår aktivt. Uppmuntran till eget skapande och delaktighet fortgår.
	Det totala antalet noterade besök/deltagande i kommunal fritidsverksamhet överstiger 35 000.	Ett varierat utbud av verksamhetsformer erbjuds kommuninvånarna och deltagarbesöken mäts.
	Det totala antalet noterade besök i de bidragserhållande föreningarnas lederledda verksamhet överstiger 22 000.	Deltagandet i föreningarnas verksamhetsformer mäts och redovisas. Föreningarna stöds med verksamhetsbidrag. Uppmuntran till nya samarbetsformer mellan kommunen och tredje sektorn.

Fritidsverksamhet	2017	2018	2019	2020	2021
Besök					
Fritidsbyråns verksamhet	36 247	35 000	35 000	35 000	35 000
Föreningarnas verksamhet	23 269	22 000	22 000	22 000	22 000

Planerade åtgärder 2020-2021

Fritidssektorn bedriver en så mångsidig verksamhet som möjligt enligt resurstilldelning och personal- och talkoresurs. Aktualisera behovet av kompletterande verksamhet inom olika aktivitetsområden med ambition att skapa arenor för meningsfull fritidssysselsättning för kommuninvånarna.

Det regionala samarbetet inom fritids- och ungdomssektorn utvecklas inom ramen för lokala myndighetsnätverk.

NÄMNDEN FÖR TEKNISKA TJÄNSTER

Nämnden för tekniska tjänster	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	2 932 167	3 173 280	3 197 970	3 196 870	3 196 870
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-606 592	-704 021	-763 100	-763 100	-763 100
INTERN SAMMANLAGT	2 325 575	2 469 259	2 434 870	2 433 770	2 433 770
VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 524 457	1 561 519	1 743 372	1 656 372	1 656 372
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	0	1 500	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-2 529 728	-2 791 198	-2 923 464	-2 882 296	-2 923 712
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-1 167 495	-1 354 800	-1 450 410	-1 499 250	-1 500 720
EXTERN SAMMANLAGT	-2 172 765	-2 582 979	-2 630 502	-2 725 174	-2 768 060
	152 810	-113 720	-195 632	-291 404	-334 290

Chefen för tekniska tjänster Bjarne Häggman

- Teknisk förvaltning
- Vägar och övriga allmänna områden
- Fastigheter
- Intern service, tekniska
- Byggnadstillsyn
- Miljövård
- Vattentjänstverket

TEKNISK FÖRVALTNING

Teknisk förvaltning	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	110 239	107 670	108 480	108 480	108 480
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-50 555	-67 609	-69 880	-69 880	-69 880
INTERN SAMMANLAGT	59 683	40 061	38 600	38 600	38 600
VERKSAMHETENS INTÄKTER	38 861	34 100	39 600	39 600	39 600
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-396 367	-407 943	-402 102	-407 882	-413 788
EXTERN SAMMANLAGT	-357 506	-373 843	-362 502	-368 282	-374 188
	-297 823	-333 782	-323 902	-329 682	-335 588

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Ekonomi	Långsiktig ekonomiplanering.	God planering och hållbara lösningar. Uppföljning av ekonomin med mellanrapporter.
Personal	Motiverad och kunnig personal.	Personalen deltar i utbildningar inom sitt arbetsområde motsvarande minst en arbetsdag/person/år. Regelbundna planeringsmöten med personalen (1 gång per månad). Strukturerade utvecklingssamtal genomförs med arbetstagare.

Planerade åtgärder 2020-2021

Beställare/utförare konceptet utvecklas och servicenivån på tekniska sektorns delområden granskas.

VÄGAR OCH ÖVRIGA ALLMÄNNA OMRÅDEN

Vägar och övriga allmänna områden	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 758	1 700	1 700	1 700	1 700
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-27 382	-53 150	-55 220	-55 220	-55 220
INTERN SAMMANLAGT	-25 624	-51 450	-53 520	-53 520	-53 520
VERKSAMHETENS INTÄKTER	51 828	53 300	164 825	77 825	77 825
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-456 500	-455 882	-538 163	-460 467	-472 772
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-280 005	-393 120	-405 510	-383 590	-352 970
EXTERN SAMMANLAGT	-684 678	-795 702	-778 848	-766 232	-747 917
	-710 302	-847 152	-832 368	-819 752	-801 437

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Trafikleder och båtfarleder	Effektivt underhåll av trafikleder och båtfarleder.	Alla gatu- och vägunderhållsarbeten konkurrensutsätts. Avtal med Skärgårdsrådet r.f. om skötsel av båtfarleder.
Park- och grönområden	Välskötta grönområden som fungerar som mötesplatser.	Lekparkerna i bosättningsområdena underhålls och förnyas vid behov. Kommunens grönområden underhålls i enlighet med fastställda underhållsplaner.
Trafiksäkerhet	Tryggt för alla att färdas i trafiken.	Uppföljning av trafikmängder och hastigheter samt riskbedömning för att få riktade åtgärder på förbättringar av trafiksäkerheten. Mobila hastighetsmätartavlor köps in. Gamla kvicksilverlampor ersätts med nya ledbelysningsarmaturer. Kontinuerliga samtal hålls med NTM-centralen gällande vägunderhåll och förbättringsåtgärder på allmänna vägar. Kommuninvånarnas/medborgarnas erfarenheter gällande trafiksäkerheten beaktas vid åtgärder. Trafiksäkerhetsarbetsgruppen utvärderar kontinuerligt trafiksäkerheten och ger förslag till utvecklingsåtgärder. Samarbete med utbildnings-/fritidssektorn för förebyggande arbete inom trafiksäkerheten.
Hamnar och bryggor	Fungerande hamn- och bryggområden.	Säkerhetsgranskning utförs årligen, under våren.
Avfallshantering	Trivsamt närmiljö.	Antalet avfallskärl på allmänna områden utökas för att minska nedskräpningen. Allmänna områden som inte hör till fastighetsägare städas regelbundet. Hundbajsåldor töms regelbundet i Lilla Furuholmen, Vikarholmen, Storströmmen, Holm, Näs och Bosund.

Ytvatten	Kostnadstäckning av ytvattenhantering.	Kostnaderna för byggande och underhåll separeras till eget kostnadsställe och avgift införs 2019.
-----------------	--	---

Underhåll av vägar	2017	2018	2019	2020	2021
Gator och lätta trafikleder					
Antal km	27,85	27,43	32,23	34,15	63,04
Varav lätta trafikleder	2,70	2,70	5,16	5,16	5,16
Underhåll, euro/m	3,00	2,54	2,66	2,74	2,80
Enskilda vägar					
Antal km	42,06	41,09	41,09	41,09	41,09
Underhåll, euro/m	2,23	2,36	2,45	2,60	2,67
Vägbelysning					
Antal km	51,85	52,18	52,64	54,29	56,12
Underhåll, euro/m	1,97	1,50	1,52	1,54	1,58
Driftskostnad, euro/m	0,72	0,73	0,72	0,74	0,75
Timmar/dygn	11,50	11,50	11,50	11,50	11,50

Planerade åtgärder 2020-2021

Följa med trafikutvecklingen på alla vägtyper och förbättra vägavsnitt för att få smidiga och trafiksäkra lösningar.

FASTIGHETER

Fastigheter	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	2 464 566	2 617 620	2 637 410	2 637 410	2 637 410
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-382 892	-352 187	-420 460	-420 460	-420 460
INTERN SAMMANLAGT	2 081 674	2 265 433	2 216 950	2 216 950	2 216 950
VERKSAMHETENS INTÄKTER	630 221	639 920	662 730	662 730	662 730
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-864 254	-941 840	-927 730	-941 045	-953 136
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-664 622	-732 820	-788 450	-826 440	-831 810
EXTERN SAMMANLAGT	-898 654	-1 034 740	-1 053 450	-1 104 755	-1 122 216
	1 183 019	1 230 693	1 163 500	1 112 195	1 094 734

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Fastigheter	Funktionella och ändamålsenliga fastigheter.	Årliga fastighetsgranskningar och förebyggande underhåll utförs. Direkt kommunikation mellan fastighetsanvändaren och arbetsledaren, som ansvarar för att åtgärder vidtas. Risö skola renoveras och en ny förskola byggs 2019-2020. Näs skolas fastighet ses över tillsammans med användarna med målet att långsiktiga lösningar för skolans utrymmesbehov kan uppnås.
Uteområden	Uteområdena är välskötta och trygga att vistas på.	Uteområden samt lekredskapen granskas enligt uppgjorda direktiv.

Driftskostnad, euro/m2/år	Yta m2	2017	2018	2019	2020	2021
Skolor och förskolor	16 530	39,85	40,26	40,82	41,00	41,20
Daghem	2 366	49,64	61,24	61,65	62,00	62,10
Övriga fastigheter i eget bruk	3 298	43,55	58,03	70,31	69,50	69,50
Uthyrda fastigheter	6 151	116,38	59,80	63,10	63,20	63,30
Övriga fastigheter	617	12,77	6,48	4,78	5,00	5,20

Planerade åtgärder 2020-2021

Utveckla och arbeta med konditionsgranskning av fastigheter för att få fram riskkonstruktioner och ett åtgärdsprogram på lång sikt.

INTERN SERVICE, TEKNISKA

Intern service, tekniska	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	272 032	389 090	388 980	387 880	387 880
VERKSAMHETENS KOSTNADER	15 632	-23 520	-18 690	-18 690	-18 690
INTERN SAMMANLAGT	287 664	365 570	370 290	369 190	369 190
VERKSAMHETENS INTÄKTER	79 397	93 999	71 217	71 217	71 217
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	0	1 500	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-392 151	-455 290	-459 396	-472 352	-479 370
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-12 308	-6 810	-2 740	-2 740	-2 510
EXTERN SAMMANLAGT	-325 063	-366 601	-390 919	-403 875	-410 663
	-37 399	-1 031	-20 629	-34 685	-41 473

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Fastighetsskötsel	Professionellt fastighetsunderhåll.	Ett nytt fastighetsunderhållsprogram tas i bruk senast 1.3.2019. Teamarbete bland fastighetsskötarna inleds stegvis.
	Effektiv fastighetsskötsel.	Energieffektivisering (vatten, el, renhållning) med hjälp av teknik. Handlingsplaner för renoverings- och underhållsåtgärder uppgörs.

I anslaget ingår medel för fastighetsskötare, servicemän, vatten- och avloppsdejourer, timavlönade personal samt övrig intern service.

BYGGNADSTILLSYN

Byggnadstillsyn	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	1 756	0	0	0	0
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-32 328	-40 320	-47 910	-47 910	-47 910
INTERN SAMMANLAGT	-30 572	-40 320	-47 910	-47 910	-47 910
VERKSAMHETENS INTÄKTER	65 666	66 500	80 500	80 500	80 500
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-82 170	-138 611	-153 981	-155 894	-157 849
EXTERN SAMMANLAGT	-16 504	-72 111	-73 481	-75 394	-77 349
	-47 076	-112 431	-121 391	-123 304	-125 259

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Information	God kundservice.	Upprätthålla och bistå med saklig information åt de som vill bygga i Larsmo samt i mån av möjlighet påverka till klimatsmarta lösningar.
Tillståndshantering	Snabb och sakenlig behandling av tillståndsansökningar.	Mottagna handlingar förhandsgranskas så att de är kompletta. Nämnden för tekniska tjänster eller tjänsteinnehavare behandlar tillståndsansökan inom en månad.
Byggnadsövervakning	Påbörjade byggprojekt registreras.	Kontinuerlig uppföljning av beviljade tillstånd. Påminnelse skickas till sökande vars byggprojekt inte meddelats vara påbörjade inom utsatt tid.
	Samtliga tillstånd slutgranskas innan lovets giltighetstid utgått.	Byggaren påminns före tillståndets giltighetstid har gått ut.
	Effektiverad uppföljning av tillstånd.	Övergå till webbaserad tillsynsprogram med möjlighet till protokollföring på arbetsfältet.
Ansökningsförfarande	Övergång till elektronisk lovansökan.	Förbereda upphandling av programtjänster.
Avgifter	Avgifterna för myndighetsuppgifter inom byggnadstillsynen följer den ekonomiska utvecklingen i samhället, samt arbetsåtgången för tillstånds- och övervakningsarbete.	Avgiftsgrunderna för myndighetsuppgifter inom byggtillsynen granskas årligen och justeras så att kostnadsutvecklingen och mängden tillsynsarbete beaktas.
Byggnadsregistrering	Upprätthålla aktuellt byggnadsregister över kommunens byggnadsbestånd.	Korrigera fel i kommunens byggnadsregister samt uppdatera data till befolkningscentralens byggnadsregister.
Byggnadsinventering	Kontrollera byggnadsbeståndet mot registrerade byggnader samt fastighetskatttabell.	Alla byggnadsplatser i kommunen kontrolleras genom fältmätning samt mot beviljade bygglov. Upptäckta avvikelser meddelas skattemyndigheterna.

Antal prestationer	BS 2017	BU 2018	2019	2020	2021
Beviljade lov					
Byggnadslov och rivningslov	117	120	135	140	145
Åtgärdsstillstånd	40	42	45	48	50
Byggnadstyper					
Egnahemshus	44	45	47	50	52
Hus med två bostäder	4	4	4	5	6
Radhus och våningshus	1	1	2	2	3
Fritidsbostäder	23	32	35	37	40
Övriga byggnader och åtgärder	85	80	92	94	94
Nya bostadslägenheter	43	40	44	46	50
Utförda syner (protokollförda)					
Samtliga granskningar	287	600	500	500	400
Slutgranskningar	100	450	350	350	250
Byggnadsinventering					
Inventering av byggnadsplatser		170	1 100	1 100	1 100

Planerade åtgärder 2020-2021

Målsättningen är att styra och övervaka byggnadsverksamheten i kommunen genom bl.a. tillståndsprövning, rådgivning och uppföljning utgående från gällande lagstiftning och i kraft varande planer.

Ta i bruk elektronisk lovhantering samt arkivering av beviljade lov samt tillsynsdokument.

Slutföra inventering av byggnadsbeståndet på samtliga kommunens byggnadsplatser.

Antal bebyggda byggnadsplatser i kommunen:

- Byggnadsplatser för fritidsbostäder på holmar är ca 1 000 st., på fastlandet med vägförbindelse: ca 770 st.
- Byggnadsplatser för bostäder, industrierhallar, samlingslokaler m.m. är ca 1700 st.
- Byggnadsplatser totalt är ca 3 470 st.

MILJÖVÅRD

Miljövård	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-8 420	-13 625	-13 500	-13 500	-13 500
INTERN SAMMANLAGT	-8 420	-13 625	-13 500	-13 500	-13 500
VERKSAMHETENS INTÄKTER	4 304	2 500	24 500	24 500	24 500
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-33 547	-54 552	-61 892	-62 796	-63 720
EXTERN SAMMANLAGT	-29 243	-52 052	-37 392	-38 296	-39 220
	-37 663	-65 677	-50 892	-51 796	-52 720

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Tillståndsbehandling	En smidig, snabb och sakenlig behandling av inlämnade ansökningar om tillstånd.	Miljötillståndsansökningar behandlas inom 6 månader. Miljöutlåtanden behandlas inom 1 månad.
Muddringar	Minska problemen kring små muddringar och strandlinjeanordningar i skärgården.	Personlig rådgivning, anvisningar och tillsyn i samband med anmälningar om muddring i samråd med NTM-centralen i södra Österbotten.
Avlopp	Information och rådgivning om avloppsvattenbehandling på glesbygden.	Personlig rådgivning och anvisningar till enskilda hushåll om avloppsvattenbehandling vid egnahemshus och sommarvillor. Informationsbrev skickas ut till berörda fastighetsägare.
Tillsyn	Högklassig, regelbunden och effektiv tillsyn av miljötillstånds- och registreringspliktiga verksamheter.	En tillsynsplan och ett tillsynsprogram görs upp och tillsyn utförs i enlighet med tillsynsplanen och -programmet.
Främmande invasiva växter	Utrotning av främmande invasiva växter i Larsmo.	Bekämpning av främmande invasiva växter i samarbete med föreningar i Larsmo.

Planerade åtgärder 2020-2021

Målsättningen är att styra och övervaka miljöärendena i kommunen genom bl.a. tillståndsprövning, rådgivning och uppföljning utgående från gällande lagstiftning och i kraft varande planer.

VATTENTJÄNSTVERK

Vattentjänstverk	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS INTÄKTER	81 817	57 200	61 400	61 400	61 400
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-120 646	-153 610	-137 440	-137 440	-137 440
INTERN SAMMANLAGT	-38 830	-96 410	-76 040	-76 040	-76 040
VERKSAMHETENS INTÄKTER	654 181	671 200	700 000	700 000	700 000
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-304 738	-337 080	-380 200	-381 860	-383 078
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-210 559	-222 050	-253 710	-286 480	-313 430
EXTERN SAMMANLAGT	138 883	112 070	66 090	31 660	3 492
	100 054	15 660	-9 950	-44 380	-72 548

Ansvarsområde	Mål	Åtgärder
Hushållsvatten	Hushållsvatten av god kvalitet levereras till konsumenterna.	De tekniska anordningarna är i bra skick och granskas regelbundet så att de uppfyller hälso- och säkerhetskraven. Planering och inledande av utbyggnad av reningsverk på Storåsen i samarbete med Kronoby Vatten och Avlopp Ab.
Kundservice	Kunderna får tillräcklig information om hushållsvattnets kvalitet och om störningar i verksamheten.	Blanketter och anvisningar tillgängliga via kommunens webbsida. Vid driftsstörningar ges kunderna information via SMS och via kommunens webbsida.
Avloppsledningar	Avloppsledningsnätet byggs ut så att tillräcklig tillgång på byggnadsplatser i alla kommundelar upprätthålls.	Utbyggnad av avlopp; Vikarholmen, Holm och Nabbskata.
Ekonomi	Vattentjänstverket är självbärande.	Långsiktig ekonomiplanering. Förändringar i vattentjänstservicen, t.ex. lagstiftning och klimatförändringar beaktas.
Riskhantering/bedömning	Läckagevattenmängder samt avbrott i leveranser och funktionsstörningar följs upp.	Uppdatera plan för beredskap för störningssituationer. Webbaserade uppföljningar av flödesmängderna i större pumpstationer för snabbare registrering av onormala flödesmängder.

Relationstal	2017	2018	2019	2020	2021
Vattenverket					
Nätets längd, m	226 730	231 070	232 780	234 540	237 620
Distribuerad vattenmängd, m ²	233 504	224 000	230 000	230 000	230 000
Fakturerad vattenmängd, m ³	213 188	212 000	213 400	214 000	215 000
Vattenavgift, euro/ m ³	1,20	1,25	1,25	1,25	1,25
Avloppsverket					
Nätets längd, m	86 066	92 094	94 030	95 680	97 440
Distribuerad vattenmängd, m ²	184 439	180 000	184 000	184 300	185 000
Fakturerad vattenmängd, m ³	130 640	132 000	138 000	139 500	140 000
Avloppsvattenavgift, euro/m ³	1,90	1,95	2,00	2,00	2,00

Planerade åtgärder 2020-2021

Satsningar görs på driftssäkerheten genom att de äldsta vattenledningarna saneras. Tryckvariationerna i ledningsnätet kartläggs och nya matarledningar byggs där tryckvariationerna är för stora. Vattenledningsnätet byggs ut på nya planområden. Avloppsnätet utbyggs i randområden till detaljplanområden där bebyggelsen är så tät att det är ekonomiskt försvarbart.

Kostst	INVESTERINGAR	2019	2020	2021
9110	Markområden, försäljning	-200 000	-200 000	-200 000
9110	Markområden, inköp	50 000	50 000	50 000
3115	Konstverk	86 500		
9130	Räddningsväsendet 12,6 % - andel av anskaffningskostnaderna	65 000	25 000	
	Aktier	20 000		
	Investeringar, kommunstyrelsen totalt	21 500	-125 000	-150 000

Jord- och vattenområden, totalt		0	0	0
9337	Depå, avdelningen för tekniska tjänster 2020-21 Byggande av kallager och lagerområde		40 000	40 000
9351	Risö förskola 2019-20 Tillbyggnad för förskola, morris/eftis och skolbiblotek i anslutning till Risö skola	570 000	500 000	
9352	Risö skola 2019-20 Tillbyggnad av matsal, grupprum, elev WC, renovering av byggnadsdel, ändring av värmesystem till förnybar energi, förnyande/ombyggnad av ventilation i befintliga utrymmen, solceller	520 000	390 000	
9354	Dagvårdsenhet i södra kommundelen 2020 Planering av daghem 0-2 år 12 platser, 3-5 år 24 platser 2021 Byggande av daghem, 440 kvm		45 000	915 000
9350	Furuholmens daghem tillbyggnad av småbarnsavdelning 2021 Planering av daghem 0-2 år 12 platser			30 000
9336	Omlädningsutrymmen och förråd Idrottsparken 2020 Planering 2021 Byggande av nya omlädningsutrymmen och förråd i anslutning till nya idrottsanläggningen		30 000	300 000
	Byggnader, totalt	1 090 000	1 005 000	1 285 000
9412	Murmästar detaljplan, gator 2020 Grannasstigen, 127 m 2020 Albergsgränden, 62 m		47 000	
	Kaptens detaljplan, gator Kommunaltekniska avgifter 3290 2021 Kaptensvägen, 360 m 2021 Kaptensgränden, 280 m 2021 Dalgränden, 60 m			-38 000
9418	Viken detaljplan, gator 2021 Björnvägen, 256 m 2021 Björngränden, 57 m			79 000
9421	Holm detaljplan, gator 2019 Arenavägen, gata och lättrafikled, 560 m del av Forsvägen, 60 m, del av Arenagränden, 70 m 2020 Fagnersvägen lättrafikled, 250 m, Kackurvägen lättrafikled, 220 m 2021 Bodvägen, Stallvägen och Västerviksgränden, 320 m och Flisgränden, 160 m	240 000	120 000	124 000

Kostst	INVESTERINGAR	2019	2020	2021
9430	Lilla Furuholmen detaljplan, gator 2019 Vassvägen, grundförbättring 475 m	118 000		
9431	Vikarholmen detaljplan, gator 3290 Vikarholmen detaljplan, gator 2019 Abborrvägen, 300 m 2019 Strandvägen del, 210 m 2019 Abborrgränden, 80 m	-170 000	-17 000	
9431	2019 Gösgränden, 60 m 2019 Idgränden, 60 m 2020 Strandvägen del, 160 m 2020 Harrgränden, 60 m 2020 Strandvägen lättrafikled, 70 m	190 000	74 000	
9432	Västra Vikarholmen detaljplan, 2021 Lättrafikled, 115 m			14 000
9433	Nabbskata detaljplan, gator 3290 Nabbskata detaljplan, gator 2020 Nabbskatavägen del 1, 460 m 2021 Nabbskatavägen del 2, 350 m		-51 000	-42 000
9433	2021 Nabbskatagränden 100 m 2021 Risöhällsbergsvägen, 200 m		144 000	207 000
9420	Vidmossen detaljplan, gator 2019 Del av Kopparvägen, 220 m, del av Koppargränden, 80 m 2021 Zinkvägen, 150 m,	96 000		42 000
9410	Gammelhagen detaljplan, gator 2019 Aspgränd, 160 m	48 000		
	Byggnade av gator, totalt	522 000	317 000	560 000
	Deltagande i statliga vägprojekt, trafikleder	250 000		
9438	2019 Lätt trafikled Västerbyvägen, efterarbeten 2019 Holm södra rondell och tätortsport norr, 50 %			
9439	Planeringskostnader, trafikleder 2018-2020 Planeringskostnader trafikleder	40 000	40 000	30 000
9442	Murmästar detaljplan, beläggning av gator 2021 Grannasstigen, 127 m 2021 Alberggränden, 62 m			12 600
9453	Hannula detaljplan, beläggning av gator 2020 Granitvägen del 2, 130 m	8 500		
9460	Lilla Furuholmen detaljplan, beläggning av gator 2020 Villavägen 247 m 2020 Bergvägen 96 m 2020 Vassvägen 475 m		56 000	
9461	Vikarholmen detaljplan, beläggning av gator 2020 Abborrvägen, 300 m 2021 Strandvägen, 370 m 2021 Abborrgränden, 80 m 2021 Gösgränden, 60 m 2021 Idgränden, 60 m		19 500	35 400

Kostst	INVESTERINGAR	2019	2020	2021
9463	Nabbskata detaljplan, beläggnings av gator 2021 Del 1 av Nabbskatavägen 520 m			29 500
9452	Holm detaljplan, beläggning av gator 2020 Arenavägen, gata och lättrafikled, 560 m 2020 Fagernäsvägen lättrafikled, 250 m 2021 Kackurvägen lättrafikled, 220 m		54 000	10 500
	Beläggning av gator, totalt	8 500	129 500	88 000
9471	Bosund detaljplan, vägbelysning			
9472	Murmästar detaljplan, vägbelysning 2020 Grannasstigen, 127 m, kablar och fundament 2020 Albergstränden, 62 m, kablar och fundament		4 800	
9473	Kaptens detaljplan, vägbelysning 2021 Kaptensvägen, 360 m, kablar och fundament 2021 Kaptensgränden, 280 m, kablar och fundament 2021 Dalgränden, 60 m, kablar och fundament			18 000
9480	Viken detaljplan, vägbelysning 2021 Björnvägen, 256 m, kablar och fundament 2021 Björngränden, 57 m, kablar och fundament			7 900
9482	Holm detaljplan, vägbelysning 2019 Arenavägen, 560 m, kablar och fundament 2019 del av Forsvägen, 60 m, del av Arenagränden, 70 m 2020 Arenavägen, 560 m, armaturer och stolpar 2020 Fagernäsvägen, 250 m, vägbelysning komplett 2021 Bodvägen, Stallvägen, Västerviksgränden, 320 m och Flisgränden, 160 m, kablar och fundament	20 000	49 000	12 000
9483	Hannula detaljplan, vägbelysning 2019 Granitvägen, del 2, 130 m, stolpar och armaturer	6 500		
9490	Lilla Furuholmen detaljplan, vägbelysning 2019 Villavägen, 247 m, stolpar och armaturer	14 400		
9491	Vikarholmen detaljplan, vägbelysning 2019 Abborrvägen, kablar och fundament 2019 Strandvägen del 1, kablar och fundament 2019 Abborrgränden, kablar och fundament 2019 Gösgränden, kablar och fundament 2019 Idgränden, kablar och fundament 2020 Strandvägen del 2, kablar och fundament 2020 Harrgränden, kablar och fundament 2020 Strandvägen lättrafikled, kablar och fundament 2020 Abborrvägen, stolpar och armaturer	18 300	25 500	
9493	Nabbskata detaljplan, vägbelysning 2019 Nabbskatavägen del 1, 460 m, komplett 2020 Nabbskatavägen del 2, 350 m, kablar och fundament 2020 Nabbskatagränden 100 m, kablar och fundament 2020 Risöhällsbergsvägen, 200 m, kablar och fundament 2021 Hannasgränden, 140 m, kablar och fundament		39 000	12 000
	Vägbelysning, totalt	59 200	118 300	49 900

Kostst	INVESTERINGAR	2019	2020	2021
	Konstruktioner och anordningar, totalt	1 969 700	1 609 800	2 012 900
9210	Småbåtshamn, Storströmmen 2021 Utbyggnad av brygga			28 000
	Småbåtshamnar, totalt	0	0	28 000
	Torrläggning, Vidmossen			
9215	2019 Del av Kopparvägen, 220 m, del av Koppargränden, 80 m 2021 Zinkvägen, 150 m,	22 000		11 000
	Ytvattenavlopp, Holm detaljplan			
	2019 Arenavägen, gata och lättrafikled, 560 m 2019 del av Forsvägen, 60 m, del av Arenagränden, 70 m			
9219	2020 Fagnäsvägen lättrafikled, 250 m, Kackurvägen lättrafikled, 220 m 2021 Bodvägen, Stallvägen och Västerviksgränden, 320 m 2021 Flisgränden, 160 m	51 000	35 000	37 000
	Ytvattenavlopp, Vikarholmen detaljplan			
9220	2019 Abborrvägen, Abborgränden, del av Strandvägen Gösgränden, Idgränden 710 m 2020 Strandvägen del, Harrgränden, 220 m 2020 Strandvägen lättrafikled, 70 m	62 500	25 500	
	Ytvattenavlopp, totalt	135 500	60 500	48 000
9215	Holm detaljplan 2019 Rönnvägen, byggande av cykel/moped parkeringsplats	12 500		
9518	Larsmo idrottspark, parkering 2020 Larsmo idrottspark, byggande av parkeringsplats		60 000	
	Lekpark/ parkeringsområde Fagnäs			
9221	2019 Utfyllnad av område med överskottsmassor 2021 Byggande av lekpark och parkeringsplats	12 000		56 000
	Parker och parkeringsområden, totalt	24 500	60 000	56 000
	Övriga konstruktioner och anordningar, totalt	160 000	120 500	132 000
9544	Risö skola, inventarier		20 000	
9550	Risö förskola, inventarier		30 000	
9545	Daghem i södra kommundelen, inventarier			40 000
	Maskiner och inventarier, totalt		50 000	40 000
9612	Murmästar detaljplan, vattenledningar 2020 Utbyggnad av linjerna 11-1.111 och 3.1, 3.3, 700 m		64 000	
9613	Kaptens detaljplan, vattenledningar 2021 Utbyggnad av vattenledningar, 600 m			38 000
	Viken detaljplan, vattenledningar			
9620	2021 Utbyggnad av linjerna 2-3-4, Björnvägen och Björngränden, 720 m			48 000
9610	Gammelhagen detaljplan, vattenledningar 2019 Aspgränden del 160 m	8 000		
	Vidmossen, vattenledningar			
9630	2019 Del av Kopparvägen, 220 m, del av Koppargränden, 80 m 2021 Zinkvägen, 150 m,	12 000		6 000
	Holm detaljplan, vattenledningar			
9631	2019 Utbyggnad utmed Arenavägen, 630 m 2019 del av Forsvägen, 60 m, del av Arenagränden, 70 m 2021 Bodvägen, Stallvägen, Västerviksgränden, 320 m och Arenastigen, 160 m	35 000		26 000

Kostst	INVESTERINGAR	2019	2020	2021
	Vikarholmen detaljplan, vattenledningar			
	2019 Abborrvägen, 300 m			
	2019 Strandvägen del, 210 m			
	2019 Abborrgränden, 80 m			
9641	2019 Gösgränden, 60 m	46 000	23 000	
	2019 Idgränden, 60 m			
	2020 Strandvägen del, 160 m			
	2020 Harrgränden, 60 m			
	2020 Strandvägen lättrafikled, 70 m			
	Nabbskata detaljplan, vattenledningar			
	2019 Nabbskatavägen del 1, 460 m			
9643	2020 Nabbskatavägen del 2, 350 m		9 000	32 000
	2020 Nabbskatagränden, 100 m			
	2020 Risöhällsbergsvägen, 200 m			
	Vattenledningar, Finnäs			
9651	2019 Anslutningsledningar och efterarbeten	12 000	12 000	
	Vattenledningar, övriga områden			
9659	2019-2021 Anslutningsledningar	12 000	12 000	42 000
	2021 Utbyggnad av stomvattenledning Fagernäs, 1 200 m			
	Planeringskostnader, vattenledningar			
9660	2019-2021 Planering av vattenledningar, 12 000 € årligen	12 000	12 000	42 000
	Råvattenanskaffning			
9690	Kronoby Vatten och Avlopp Ab:s andel	-180 000	-420 000	
	2019-20 Förstoring av vattenreningsverk på Storåsen	360 000	840 000	
	Vattentjänstverket/ Kronoby VA Ab			
	Vattenverket, totalt	317 000	552 000	234 000
9649	Vattenanslutningsavgifter 3004	-60 000	-60 000	-60 000
	Murmästar detaljplan, avloppsledningar			
9712	2020 Utbyggnad av linjerna 11-1.111 och 3.1, 3.3, 700 m		61 000	
	Kaptens detaljplan, avloppsledningar			
9713	2021 Utbyggnad av avloppsledningar, 600 m			52 000
	Viken detaljplan, avloppsledningar			
9720	2021 Utbyggnad av linjerna 2-3-4, Björnvägen och Björngränden, 600 m			72 000
	Gammelhagen detaljplan, avloppsledningar			
9710	2019 Aspgränden del 160 m	15 000		
	Vidmossen detaljplan, avloppsledningar			
9730'	2019 Del av Kopparvägen, 220 m, del av Koppargränden, 80 m	28 000		14 000
	2021 Zinkvägen, 150 m,			
	Holm detaljplan, avloppsledningar			
	2019 Utbyggnad utmed Arenavägen, 630 m			
9731	2019 del av Forsvägen, 60 m, del av Arenagränden, 70 m	64 000		54 000
	2021 Bodvägen, Stallvägen, Västerviksgränden, 320 m och Flisgränden, 160 m			

Kostst	INVESTERINGAR	2019	2020	2021
	Vikarholmens detaljplan, avloppsledning			
	2019 Abborrvägen, 300 m			
	2019 Strandvägen del, 210 m			
	2019 Abborrgränden, 80 m			
9741	2019 Gösgränden, 60 m	68 000	33 000	
	2019 Idgränden, 60 m			
	2020 Strandvägen del, 160 m			
	2020 Harrgränden, 60 m			
	2020 Strandvägen lättrafikled, 70 m			
	Nabbskata detaljplan, avloppsledning			
	2019 Nabbskatavägen del 1, 460 m			
9743	2020 Nabbskatavägen del 2, 350 m		14 000	74 000
	2020 Nabbskatagränden, 100 m			
	2020 Risöhällsbergsvägen, 200 m			
9751	Avloppsledning, Finnäs 3331			
9751	Avloppsledning, Finnäs	12 000		
	2019 Efterarbeten			
9760	Planeringskostnader, avloppsledning	20 000	16 000	16 000
	2018-2020 Planering av avloppsledning			
	Reningsverk			
9770	2019-2021 Andelar i investering Alheda reningsverk	60 000	60 000	50 000
	Avloppsledning, totalt	267 000	184 000	332 000
9749	Avloppsanslutningsavgifter 3005	-190 000	-130 000	-130 000
9820	Viken detaljplan, pumpstationer			23 000
	2021 Pumpstation			
9831	Holm detaljplan, pumpstationer	23 000		23 000
	2019 Pumpstation, Arenavägen			
	2021 Pumpstation, Västerviksgränden			
9840	Lilla Furuholmen detaljplan, pumpstationer			
	2018 Förnyande av pumpar			
9841	Vikarholmen detaljplan, pumpstationer	23 000	23 000	
	2019 Pumpstation för utvidgningsområdet			
	2020 Pumpstation för utvidgningsområdet			
	Pumpstationer, totalt	46 000	23 000	46 000
	Avloppsverket totalt	313 000	207 000	378 000
	Vattentjänstverket, totalt	630 000	759 000	612 000
	Investeringar, kommunstyrelsen totalt	221 500	75 000	50 000
	Inkomster, kommunstyrelsen	-200 000	-200 000	-200 000
	Investeringar, nämnden för tekniska tjänster totalt	3 109 700	3 027 300	2 876 900
	Inkomster, nämnden för tekniska tjänster	-600 000	-678 000	-270 000
	Investeringar netto	2 531 200	2 224 300	2 456 900

Resultaträkning

Larsmo kommun
Budget 2019

Resultaträkning	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
Försäljningsintäkter	1 540 000	1 659 794	1 700 042	1 631 042	1 631 042
Avgiftsintäkter	693 176	503 396	550 405	530 405	530 405
Understöd och bidrag	211 881	128 350	204 300	152 300	152 300
Övriga verksamhetsintäkter	998 490	845 410	949 630	929 630	929 630
VERKSAMHETENS INTÄKTER	3 443 546	3 136 950	3 404 377	3 243 377	3 243 377
Tillverkning för eget bruk	0	1 500	0	0	0
TILLVERKNING FÖR EGET BRUK	0	1 500	0	0	0
Personalkostnader	-9 989 081	-10 303 381	-10 825 051	-10 962 108	-11 227 689
Köp av tjänster	-16 455 887	-16 747 752	-17 573 653	-17 767 507	-18 079 107
Material, förnödenheter och varor	-1 848 226	-2 058 233	-1 987 463	-2 027 708	-2 052 685
Understöd	-936 823	-1 018 100	-937 400	-1 012 400	-1 062 400
Övriga verksamhetskostnader	-340 828	-316 644	-299 010	-298 143	-298 143
VERKSAMHETENS KOSTNADER	-29 570 845	-30 444 110	-31 622 577	-32 067 866	-32 720 024
VERKSAMHETSBI DRAG	-26 127 298	-27 305 660	-28 218 200	-28 824 489	-29 476 647
Kommunens inkomstskatt	13 596 198	14 000 000	15 000 000	15 700 000	16 500 000
Fastighetsskatt	1 026 351	1 050 000	1 130 000	1 140 000	1 150 000
Andel av samfundsskatt	362 079	360 000	390 000	350 000	380 000
SKATTEINKOMSTER	14 984 629	15 410 000	16 520 000	17 190 000	18 030 000
Statsandel för kommunens grundtjänster	14 804 501	14 400 052	14 019 000	14 440 000	14 540 000
Övriga statsandelar för undervisning och kultur	-1 084 213	-1 135 371	-1 110 000	-1 240 000	-1 340 000
STATSANDELAR	13 720 288	13 264 681	12 909 000	13 200 000	13 200 000
Ränteintäkter	107 706	42 000	6 400	6 400	6 400
Övriga finansiella intäkter	209 996	184 300	268 000	268 000	268 000
Räntekostnader	-19 201	-20 000	-10 000	-60 000	-100 000
Övriga finansiella kostnader	-405 866	-15 300	-20 000	-20 000	-20 000
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	-107 365	191 000	244 400	194 400	154 400
ÅRSBI DRAG	2 470 253	1 560 021	1 455 200	1 759 911	1 907 753
Avskrivningar enligt plan	-1 290 819	-1 548 500	-1 665 200	-1 704 990	-1 712 400
AVSKRIVNINGAR OCH NEDSKRIVNINGAR	-1 290 819	-1 548 500	-1 665 200	-1 704 990	-1 712 400
RÄKENSKAPSPERIODENS RESULTAT	1 179 434	11 521	-210 000	54 921	195 353
Förändringar i reserveringar	-8 744	0	0	0	0
ÖVER-/UNDERSKOTT	1 170 690	11 521	-210 000	54 921	195 353
Verksamhetsintäkter/ Verksamhetskostnader %	12 %	10 %	11 %	10 %	10 %
Årsbidrag / Avskrivningar %	191 %	101 %	87 %	103 %	111 %
Årsbidrag / Invånare €	469	292	269	322	346
Verksamhetsintäkter/ invånare €	654	587	630	594	588
Verksamhetskostnader/ invånare €	5 618	5 701	5 856	5 873	5 928
Skatteinkomster / invånare €	2 847	2 886	3 059	3 148	3 266
Statsandelar / invånare €	2 606	2 484	2 391	2 418	2 391
Köp av tjänster / Verksamhetskostnader %	56 %	55 %	56 %	55 %	55 %
Invånarantal	5 264	5 340	5 400	5 460	5 520

Finansieringsanalys

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
VERKSAMHETENS KASSAFLÖDE					
Årsbidrag	2 470 253	1 560 021	1 455 200	1 759 911	1 907 753
Korrektivposter till internt tillförda medel	91 774	-80 000	-120 000	-100 000	-100 000
INVESTERINGARNAS KASSAFLÖDE					
Investeringsutgifter	-10 908 162	-4 552 000	-3 331 200	-3 102 300	-2 926 900
Finansieringsandelar för investeringar	392 339	151 000	350 000	488 000	80 000
Inkomster från överlåtelse av tillg. bland best. a	221 948	130 000	200 000	200 000	200 000
Investeringar, netto	-10 293 875	-4 271 000	-2 781 200	-2 414 300	-2 646 900
=Verksamheten och investeringar, netto	-7 731 848	-2 790 979	-1 446 000	-754 389	-839 147
FINANSIERINGSVERKSAMHET					
Ökning av utlåning till andra					
Minskning av utlåningen till andra					
Förändring i utlåningen					
Ökning av långfristiga lån					
Minskning av långfristiga lån	-1 760 000	-612 500	-150 000		
Förändring av kortfristiga lån	11 900 000	2 512 500	1 400 000		
Förändringar av lånebeståndet sammanlagt	10 140 000	1 900 000	1 250 000	0	0
Förändringar i eget kapital					
Övriga förändringar av likviditeten					
Förändring av förvaltade medel och förvaltad kap	1 748				
Förändring av omsättningstillgångar	0				
Förändring av fordringar	-962 034				
Förändring av räntefria skulder	1 065 113	248 000	250 000	190 000	190 000
= Finansieringens kassaflöde	10 244 828	2 148 000	1 500 000	190 000	190 000
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	2 512 980	-642 979	54 000	-564 389	-649 147
Länestock					
Långfristiga lån	762 500	150 000	0	0	0
Kortfristiga lån	22 560 000	25 072 500	26 472 500	26 472 500	26 472 500
- kommuncertifikat	22 560 000	25 072 500	26 472 500	26 472 500	26 472 500
Länestock, totalt	23 322 500	25 222 500	26 472 500	26 472 500	26 472 500
Lånefordringar (dotterbolag)	-3 419 604	-3 419 604	-4 419 604	-4 419 604	-4 419 604
- långfristiga	569 604	569 604	569 604	569 604	569 604
- kortfristiga	2 850 000	2 850 000	3 850 000	3 850 000	3 850 000
Lånefordringar (vattentjänstverket)					
Länestock - lånefordringar	19 902 896	21 802 896	22 052 896	22 052 896	22 052 896
Lån per invånare totalt	4 431	4 723	4 902	4 848	4 796
Lån/inv, exkl dotterbolag och vattentjänstverket	3 781	4 083	4 084	4 039	3 995
Invånare	5264	5340	5400	5460	5520

BALANSBUDGET

	Bokslut 2017	Budget 2018	Budget 2019	Plan 2020	Plan 2021
1 AKTIVA					
A BESTÅENDE AKTIVA					
I Immateriella tillgångar	239 591	172 007	119 197	78 219	22 071
II Materiella tillgångar	28 702 169	31 571 729	32 840 939	33 690 557	34 782 665
III Placeringar	9 929 604	9 929 211	9 949 211	9 949 211	9 949 211
B FÖRVALTADE MEDEL					
I Statliga uppdrag					
II Donationsfondernas särsk. täckn	77 653	97 167	100 000	105 000	110 000
C RÖRLIGA AKTIVA					
II Fordringar	4 188 994	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
III Finansiella värdepapper	10 085 776	11 200 000	11 200 000	11 200 000	11 200 000
IV Kassa- o.banktillgodohavanden	1 050 253	100 000	100 000	100 000	100 000
	54 274 041	57 070 115	58 309 348	59 122 988	60 163 948
2 PASSIVA					
A EGET KAPITAL					
I Grundkapital	8 216 434	8 216 400	8 216 400	8 216 400	8 216 400
IV Övriga egna fonder	63 018	70 000	70 000	70 000	70 000
V Över-/underskott fr.tid.räkenskapsp.	15 044 079	16 214 769	16 034 769	15 824 769	15 879 769
VI Räkenskapsperiodens över-/undersk	1 170 690	-180 000	-210 000	55 000	200 000
C AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar	292866	350000	300000	200000	100000
D FÖRVALTAT KAPITAL					
I Statliga uppdrag					
II Donationsfondernas kapital	94 440	110 000	115 000	120 000	125 000
E FRÄMMANDE KAPITAL					
I Långfristigt främmande kapital	3 831 990	3 567 490	3 817 490	3 836 490	4 026 490
II Kortfristigt främmande kapital	25 560 524	28 721 456	29 965 689	30 800 329	31 546 289
	54 274 041	57 070 115	58 309 348	59 122 988	60 163 948

Sammandrag av bokslut, budget och plan 2017-2021	2017	2018	2019	2020	2021
Verksamhetens intäkter	3 443 546	3 136 950	3 404 377	3 243 377	3 243 377
Tillverkning för eget bruk	0	1 500	0	0	0
Verksamhetens kostnader	-29 570 844	-30 444 109	-31 622 577	-32 067 866	-32 720 024
Därav					
Personalkostnader	-9 989 081	-10 303 381	-10 825 051	-10 962 108	-11 227 689
Köp av tjänster	-16 455 887	-16 747 752	-17 573 653	-17 767 507	-18 079 107
Verksamhetsbidrag	-26 127 298	-27 305 660	-28 218 200	-28 824 489	-29 476 647
Skatteinkomster	14 984 629	15 410 000	16 520 000	17 190 000	18 030 000
Statsandelar	13 720 288	13 264 681	12 909 000	13 200 000	13 200 000
Finansiella intäkter och kostnader	-107 365	191 000	244 400	194 400	154 400
Årsbidrag	2 470 254	1 560 021	1 455 200	1 759 911	1 907 753
Avskrivningar	-1 290 819	-1 548 500	-1 665 200	-1 704 990	-1 712 400
Investeringsutgifter (brutto)	-10 908 162	-4 552 000	-3 331 200	-3 102 300	-2 926 900
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	392 339	151 000	350 000	488 000	80 000
Försäljningsintäkter från överlåtelse av tillg. bland best.aktiva	221 948	130 000	200 000	200 000	200 000
Anslutningsavgifter och övriga avgifter	329 461	248 000	250 000	190 000	190 000
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-9 964 414	-4 023 000	-2 531 200	-2 224 300	-2 456 900
Lånestock	23 322 500	25 222 500	26 472 500	26 472 500	26 472 500
Lån / innevånare	4 431	4 723	4 902	4 848	4 796
Innevånare	5 264	5 340	5 400	5 460	5 520
Personal, arbetsår	218	224	225	227	227
Inkomstskatteprocent	19,5 %	19,5 %	19,5 %	19,5 %	19,5 %
Fastighetsskatt					
Stadigvarande boende	0,41 %	0,41 %	0,42 %	0,42 %	0,42 %
Allmän fastighetsskatt, byggnader	1,20 %	1,20 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %
Allmän, mark	1,20 %	1,20 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %
Fritidsboende	1,05 %	1,05 %	1,15 %	1,15 %	1,15 %
Obebyggda tomter inom detaljplan	4,00 %	4,00 %	4,00 %	4,00 %	4,00 %

Personalresurser

	BS 2017	BU 2018	2019	2020	2021
KOMMUNSTYRELSEN					
Allmän förvaltning					
Förvaltning	10,79	10,55	10,60	10,60	10,60
IKT-ansvarig	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Köpmanholmen					
Verksamhetsledare	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Kost- och städservice					
Enhetsledare för kost- och städservice	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Ansvarig kock	1,78	1,90	1,90	1,90	1,90
Kokerskor, kock	3,69	3,37	2,89	2,89	2,89
Ansvarig matutdelare	1,58	1,89	2,35	2,35	2,35
Köksbiträde	4,38	4,27	4,35	4,35	4,35
Ansvarig städare			0,56	0,56	0,56
Städare	15,50	15,90	15,85	16,60	16,60
Sammanlagt	27,93	28,33	28,90	29,65	29,65
Totalt	40,22	40,38	41,00	41,75	41,75
NÄMNDEN FÖR BILDNINGSTJÄNSTER					
BILDNING					
Förvaltning	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Elevassistenter, ordinarie fr. 2017	8,86	9,37	10,65	10,65	10,65
Elevassistenter, tf fr. 2017	1,99	1,73	1,67	1,67	1,67
Sammanlagt	10,85	11,10	12,32	12,32	12,32
Förskolan					
Förskollärare	6,00	6,00	5,00	5,00	5,00
Speciallärare inom förskolan	0,00	0,60	0,75	0,75	0,75
Sammanlagt	6,00	6,60	5,75	5,75	5,75
Åk 1-6					
Rektorer	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Klasslärare	19,00	19,00	19,00	19,00	19,00
Speciallärare	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Lektor	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Timlärare i huvudsyssla	18,00	18,00	20,00	20,00	20,00
Timlärare i huvudsyssla, spec.	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sammanlagt	46,00	46,00	48,00	48,00	48,00
Åk 7-9					
Förvaltningspersonal	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Rektor	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Lektor	16,00	16,00	16,00	16,00	16,00
Specialklasslärare	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Speciallärare	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Timlärare i huvudsyssla	10,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Skolpsykolog	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Kurator	0,75	1,00	1,00	1,00	1,75
Resursperson	0,55	0,55	0,55	0,55	0,55
Sammanlagt	31,05	31,30	32,30	32,30	33,05

PERSONALRESURSER	2017	2018	2019	2020	2021
Kulturverksamhet					
Biblioteksservice	3,50	4,00	4,00	4,00	4,00
Sammanlagt	3,50	4,00	4,00	4,00	4,00
Fritidsverksamhet					
Förvaltning	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sammanlagt	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Sammanlagt	99,40	101,00	104,37	104,37	105,12
SMÅBARNSPEDAGOGIK OCH MORGON- OCH EFTERMIDDAGSVERKSAMHET					
Chef för barnpedagogik	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Enhetsledare för barnpedagogik	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Daghem					
Enhetsledare	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Lärare inom småbarnspedagogik	11,51	11,48	11,82	13,59	13,59
Speciallärare inom småbarnspedagogik	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Barnskötare inom småbarnspedagogik	20,17	22,29	20,64	22,41	22,41
Assistent	2,81	2,69	2,56	0,87	0,87
Sammanlagt	39,49	41,46	40,02	41,87	41,87
Gruppfamiljedaghem					
Barnskötare	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Familjedagvårdare	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sammanlagt	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6-årsverksamheten (förskola samt före/efte förskolan)					
Lärare inom småb.ped./förskola	2,95	4,00	4,00	4,00	4,00
Barnledare inom småb.ped./förskola	3,64	5,85	5,49	5,23	5,23
Sammanlagt	6,59	9,85	9,49	9,23	9,23
Eftermiddagsverksamhet skolelever					
Ansvarig ledare	1,76	1,70	1,70	1,70	1,70
Assistent	0,73	1,20	1,46	1,20	1,20
Sammanlagt	2,49	2,90	3,16	2,90	2,90
Parkverksamhet					
Barnträdgårdslärare	0,62	0,83	0,79	0,83	0,83
Barnskötare	0,39	0,52	0,52	0,52	0,52
Sammanlagt	1,01	1,35	1,31	1,35	1,35
Familjedagvård					
Familjedagvårdare i eget hem	6,17	5,00	3,00	3,00	2,00
Sammanlagt	60,75	62,56	58,98	60,35	59,35
Totalt	160,15	163,56	163,35	164,72	164,47

PERSONALRESURSER	2017	2018	2019	2020	2021
NÄMNDEN FÖR TEKNISKA TJÄNSTER					
Förvaltning	6,00	8,00	8,00	8,00	8,00
Fastighetsservice					
Arbetsledare	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Fastighetsskötare	7,00	7,00	7,00	7,00	7,00
Serviceman	1,00	4,00	4,00	4,00	4,00
Dejourer	0,60	0,40	0,40	0,40	0,40
Timavlönade	2,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sammanlagt	11,60	12,40	12,40	12,40	12,40
Totalt	17,60	20,40	20,40	20,40	20,40
Personalresurser omräknat i heltid totalt per 31.12.	217,97	224,34	224,75	226,87	226,62

Verksamhetsdagen för förskolebarnen är en helhetsdag kl. 6.30-16.30 fr.o.m. augusti 2017, där förskolan är en del av verksamhetsdagen. 4 barnträdgårdslärare anställdes i heltid för uppgiften 12.8 2017.

Furuholmens daghem utökas med 1 avdelning för 24 barn hösten 2020.

6-årsverksamheten/förskolan samt skolans morgon- och eftermiddagsverksamhet får nya utrymmen i Risö skola hösten 2020.

Parkverksamheten ordnas i Näs och i Furuholmen, 3 d/v. sedan hösten 2017.

Planering av mera verksamhetsutrymmen för småbarnspedagogiken bör fortgå, detta med tanke på ev. ändringar om avgiftfri småbarnspedagogik för barn 3 år och äldre, vilket troligen ökar trycket markant på antalet platser i kommunen.

Ändringar i tjänster och befattningar åren 2019-2021			
Antal	Titel och placering	Datum	Beskrivning
+0,25	Köksbiträde, Trålaran, Lingonskogen	1.1.2019	Mertid
+0,26	Städare, Cronhjelmsskolan	1.1.2019	Mera städtytor
+0,50	Städare, Risö skola och förskola	1.1.2020	Mera städtytor
+0,75	Skolkurator	1.1.2021	Utökad resurs för att uppfylla kravet på förebyggande kuratorstjänster.
+1,00	Skolpsykolog	1.8.2019	Skolpsykologtjänsten överförs från köptjänst av social- och hälsovårdsverket till Larsmo kommuns egen verksamhet.
+1,77	Lärare inom småbarnspedagogik/daghem	1.4.2020	Avdelning 3 öppnar vid Furuholmens daghem
+1,78	Barnskötare inom småbarnspedagogik/daghem	1.4.2020	Avdelning 3 öppnar vid Furuholmens daghem
-1	Familjedagvårdare i eget hem	31.7.2021	Pension
+0,10	Fastighetsskötare, Storströmmen	1.10.2019	Ny hyresfastighet på Storströmmen

Terminologin i budgeten

Externa kostnader

Finansieras med avgifter, skatter, statsandelar och övriga inkomster.

Interna kostnader

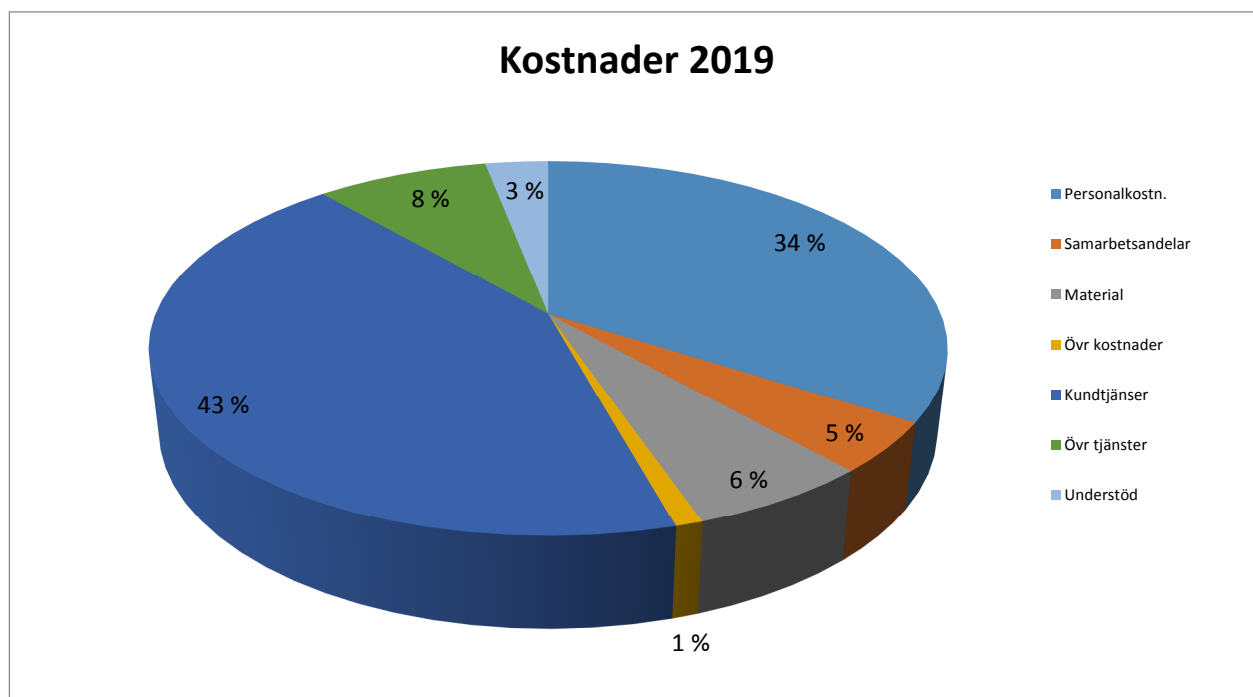
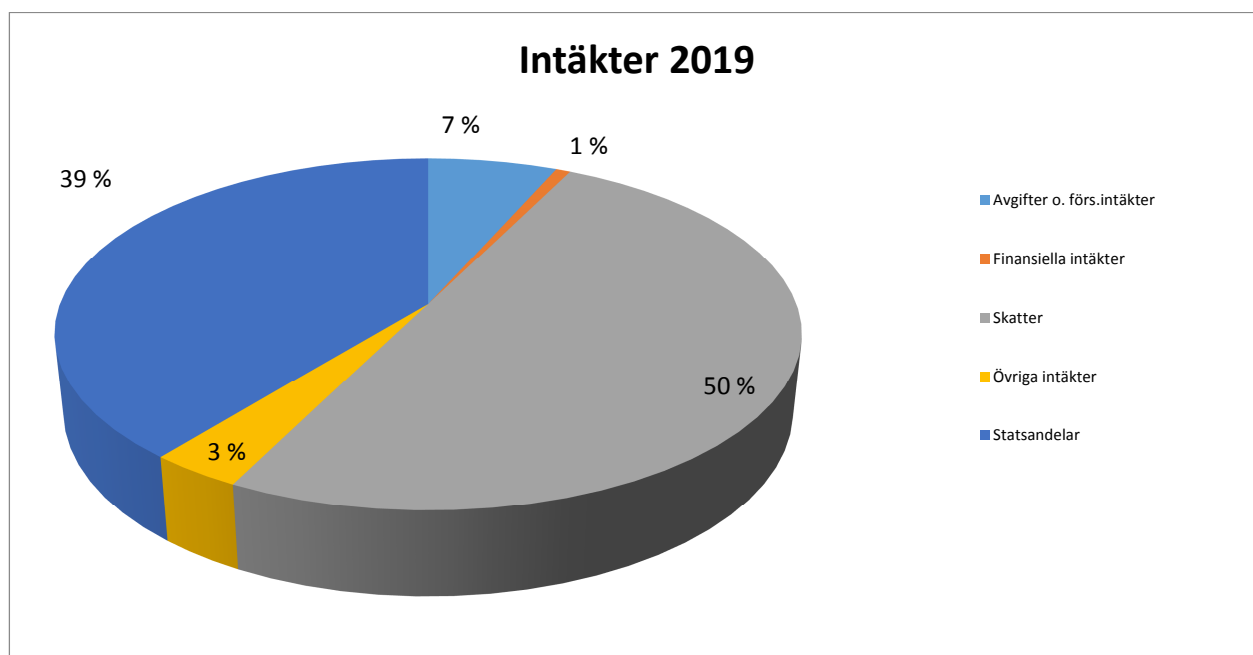
Tjänster som förvaltningen köper av en annan förvaltningsenhet till ett på förhand fastställt pris.

Kostnadsberäknade kostnader

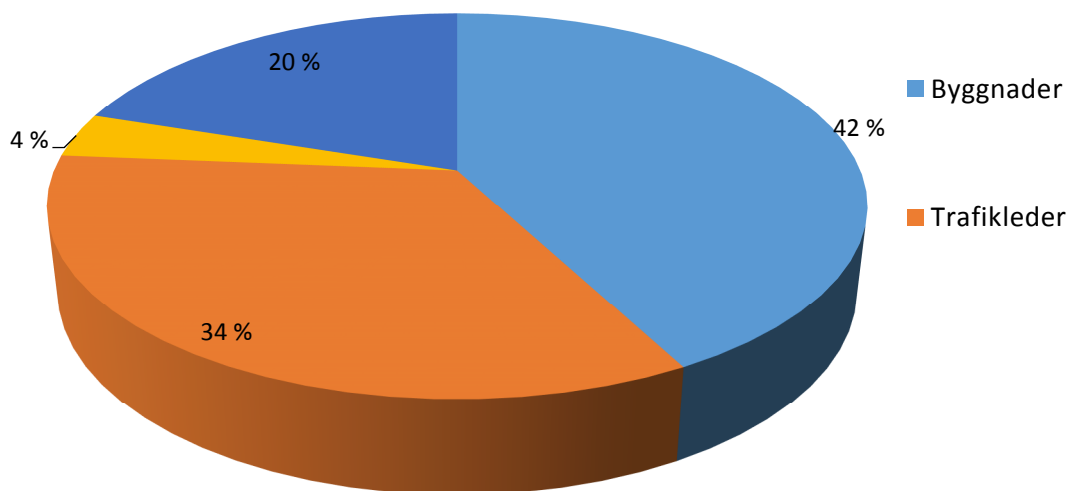
Kalkylerade kostnader vars fördelning förvaltningsenheterna inte kan påverka, t.ex. planmässiga avskrivningar.

I resultaträkningen ingår endast externa kostnader och intäkter, dvs. totalsumman av anslagen blir ett större be-
lopp än verksamhetskostnaderna och –intäkterna i resultaträkningen.

Grafiska tabeller över budget och ekonomiplan

Investeringar, fördelning procentuellt 2019

Investeringar, fördelning i euro 2019-2021

